

บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน:
กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

**THE ROLES OF COMMUNITY POLICING IN CRIME PREVENTION:
A CASE STUDY OF PRONGMADUA POLICE STATION,
NAKHON PATHOM PROVINCE**

โดย

พันตำรวจตรี พร้อมพงษ์ สนิทกลาง

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม
สถาบันอาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม วิทยาลัยรัฐกิจ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2561

**THE ROLES OF COMMUNITY POLICING IN CRIME PREVENTION:
A CASE STUDY OF PRONGMADUA POLICE STATION,
NAKHON PATHOM PROVINCE**

**BY
POLICE MAJOR PROMPONG SANITKLANG**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION IN
CRIMINOLOGY AND JUSTICE ADMINISTRATION
INSTITUTE OF CRIMINOLOGY AND JUSTICE ADMINISTRATION
COLLEGE OF GOVERNMENT**

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2018

วิทยานิพนธ์เรื่อง

บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน:กรณีศึกษา
สถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

โดย

พันตำรวจตรี พร้อมพงษ์ สนิทกลาง

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2561

ผศ.พ.ต.ท.ดร.เสกสัน เกรือคำ
ประธานกรรมการสอบ

ดร.ศศิภัทรา ศิริวาโท
กรรมการ

ดร.ศุภกร ปุญญฤทธิ์
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ.ร.ต.หญิง ดร.วรรณิ์ สุขสาตร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

29 มกราคม 2562

Thesis entitled

**THE ROLES OF COMMUNITY POLICING IN CRIME PREVENTION:
A CASE STUDY OF PRONGMADUA POLICE STATION,
NAKHON PATHOM PROVINCE**

by

POLICE MAJOR PROMPONG SANITKLANG

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Public Administration in Criminology and Criminal Justice

Rangsit University
Academic Year 2018

Asst.Prof.Pol.Lt.Col. Seksan Khruakhum, Ph.D.
Examination Committee Chairperson

Sasiphattra Siriwato, Ph.D.
Member

Suppakorn Poonyarith, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst.Prof.Plt.Off. Vanee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

January 29, 2019

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดีนั้น ก็ด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำ และการดูแลเอาใจใส่อย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.ศุภกร ปุญญฤทธิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโท ดร.เสกสัน เครือคำ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาที่ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นตรวจสอบ และช่วยชี้แนะแนวทางในการพัฒนาวิทยานิพนธ์ขึ้นนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ศศิภัทรา สิริวาโท ที่ให้คำปรึกษาและช่วยชี้แนะวิทยานิพนธ์ขึ้นนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อทุกท่าน ตลอดจนผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อทุกท่าน ที่ยินดีต้อนรับและให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยขึ้นนี้

ทำนุขอน้อมรำลึกถึงอำนาจarmiของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่อยู่ในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้วิจัยมีสติปัญญาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอให้เป็นกตเวทิตาแต่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้วิจัย ตลอดจนผู้เขียนหนังสือ และบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยจนสามารถให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

พันตำรวจตรี พร้อมพงษ์ สนิทกลาง

ผู้วิจัย

5709708 : สาขาวิชาเอก: อาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม; รป.ม.

(อาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม)

คำสำคัญ : บทบาท, ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์, การป้องกันอาชญากรรม,
สถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

พนักตำรวจตรี พร้อมพงษ์ สนิทกลาง: บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการ
ป้องกันอาชญากรรมในชุมชน:กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม
(THE ROLES OF COMMUNITY POLICING IN CRIME PREVENTION: A CASE
STUDY OF PRONGMADUA POLICE STATION, NAKHON PATHOM PROVINCE)
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก: ดร.ศุภกร บุญญฤทธิ์, 74 หน้า.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาท ปัจจัยความสำเร็จ และข้อเสนอแนะใน
การเพิ่มประสิทธิภาพของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ใน
เขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจาก
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญที่คัดเลือกไว้แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ในพื้นที่ ได้แก่
เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายอื่นๆ นอกจากชุมชนสัมพันธ์
หัวหน้าชุมชน ประชาชน และอาสาสมัครตำรวจบ้าน จำนวนทั้งสิ้น 10 นาย นำมาวิเคราะห์ เนื้อหา
(Content Analysis) เพื่อกำหนดหัวข้อ กลุ่มหัวข้อสำคัญ (Topic or Category) และการขยายข้อมูลที่
ได้มา ผลการศึกษาวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีบทบาทสำคัญที่ทำให้
ชุมชนเห็นถึงความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน โดยมีบทบาท
ต่าง ๆ ดังนี้ 1) การพบปะเยี่ยมเยียนประชาชน 2) การให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ
3) การป้องกันอาชญากรรมและดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 4) การสร้างความพึงพอใจ
และทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ 5) การไกล่เกลี่ยหรือแก้ไขปัญหาเบื้องต้น 6) การแก้ไขปัญหา
อาชญากรรมในชุมชน 7) มีโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการ
ป้องกันอาชญากรรมในชุมชนประสบความสำเร็จ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านงบประมาณและแผนการ
ดำเนินงานที่ชัดเจน 2) ปัจจัยด้านกระบวนการทำงานและความร่วมมือของคนในชุมชน 3) ปัจจัย
ด้านความสม่ำเสมอในการเข้าพบปะประชาชน 4) ปัจจัยด้านการทำงานด้วยความเข้มแข็งของชุด
ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

5) ปัจจัยด้านการสร้างทัศนคติและการสื่อสารที่ดีกับประชาชน 6) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ได้แก่ 1) ควรมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน 2) ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายให้แก่ประชาชน 3) ด้านงบประมาณในการดำเนินการ 4) ความต่อเนื่องในการดำเนินการ 5) การเข้าถึงชุมชนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

**5709708 : MAJOR: CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE ADMINISTRATION
M.P.A. (CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE ADMINISTRATION)**

**KEY WORDS : ROLES, COMMUNITY POLICING, CRIME PREVENTION,
PRONGMADUA POLICE STATION, NAKHON PATHOM PROVINCE
POLICE MAJOR PROMPONG SANITKLANG: THE ROLES OF COMMUNITY
POLICING IN CRIME PREVENTION: A CASE STUDY OF PRONGMADUA POLICE
STATION, NAKHON PATHOM PROVINCE: THESIS ADVISOR: SUPPAKORN
POONYARITH, Ph.D., 74 p.**

This research aims to study roles, success factors and suggestions in order to increase efficiency of community police and police community relations about crime prevention in Prongmadua police station area, Nakhonprathom. This study is executed by in-depth interviews from ten participants through purposive sampling which are community police, other police officers, head of community, people and volunteers. After conducting, content analysis and topic or category are done. After expanding information, the researcher found that the community policing play an important role in raising community's awareness and encouragement in the participation of preventing crime in community. Their roles are 1) Meeting with people 2) Educating people about law 3) Preventing crime and taking care of people's life and property 4) Building satisfaction and good attitude towards police officer 5) Reconciling and solving problems 6) Troubleshooting crime in community 7) Creating projects or activities with community. The results showed that the factors that made community police and police community relations succeed in preventing crime in community are 1) Financial and action plan 2) Process of working and participation of community 3) Consistency with people 4) Strength of working by community police and police community relations 5) Building good attitude and communication with people 6) Participation from related public and private sectors. Thus, the researcher recommended the effective enhancement in performance way of community police and police community relations in crime prevention in community.

Student's Signature ..... Thesis Advisor's Signature .....

These are 1) Having actual performance plan 2) Educating people about law 3) Financial issues 4) Consistency of working process 5) Access to community more consistency in order to building good attitude between people and police.

Student's Signature ..... Thesis Advisor's Signature .....

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูป	ฅ
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตในการวิจัย	4
1.4 คำถามในการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์	6
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2	
การทบทวนวรรณกรรม	8
2.1 ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์	8
2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม	15
2.3 บทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ	22
2.4 แนวคิดการป้องกันกันอาชญากรรม	25
2.5 นโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับชุมชนสัมพันธ์	29
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
บทที่ 3	
วิธีการดำเนินการวิจัย	34
3.1 รูปแบบการวิจัย	34
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	34

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย	
	3.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	35
	3.4 เครื่องมือในการวิจัย	36
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	36
	3.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	37
บทที่ 4	ผลการวิจัย	38
	4.1 บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกัน อาชญากรรมในชุมชน ของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัด นครปฐม	42
	4.2 ปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกัน อาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัด นครปฐม ประสบความสำเร็จ	48
	4.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการ ปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรม ในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม	54
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	59
	5.1 สรุปผลการวิจัย	59
	5.2 ข้อเสนอแนะ	62
	บรรณานุกรม	65
	ภาคผนวก แบบสัมภาษณ์เชิงลึก	68
	ประวัติผู้วิจัย	74

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	สถิติคดีอาญาย้อนหลังปี พ.ศ.2554 - ปี พ.ศ.2558	3
3.1	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	37

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2.1	กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน	15
3.1	กรอบแนวทางในการศึกษาวิจัย	39

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน โลกได้เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ มากมาย ทำให้สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองมีความเจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็ว มีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้นจำนวนมากส่งผลให้แรงงานจากภาคเกษตรกรรมไหล เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรจากชนบทสู่ตัวเมือง เมื่อสังคมมีประชากร เพิ่มขึ้นและมีผู้คนอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากนั้นย่อมเกิดปัญหาอาชญากรรมตามมาเพราะ อาชญากรรมถือว่าเป็น “ปรากฏการณ์ทางสังคม” เมื่อปัญหาอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้นและไม่ได้ รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมและเมื่อสะสมนานเข้าจนกลายเป็น สภาพสังคมเสื่อมโทรมและอ่อนแอจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของประชาชนในสังคมนั้น ๆ จนพัฒนา กลายเป็นปัญหาในระดับชาติต่อไปจากสภาพเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีในปัจจุบันที่เติบโตขึ้น อย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างคนในเมืองกับคนในชนบทและ ปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ก็มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นส่งผลเสียต่อ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและยังส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนที่สุจริต โดยทั่วไป

การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในปัจจุบัน ไม่ได้เป็นหน้าที่ของตำรวจฝ่ายเดียวเท่านั้นจะต้อง ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนอีกด้วยโดยการร่วมกันคิดวางแผนและ ร่วมมือกันปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนของตนเอง เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ ชุมชนนั้นจะรู้ถึงสภาพปัญหาอาชญากรรมที่มีอยู่ในชุมชนของตนเป็นอย่างดี โดยอาศัยความ ร่วมมือแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน องค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นและ ภาคประชาชนจนก่อเกิดเป็นเครือข่ายอย่างจริงจังดังนั้นตำรวจในยุคปัจจุบันนอกจากจะมีหน้าที่ใน การดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนภายในสังคมแล้ว ยังมีหน้าที่ใน การให้บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งต้องแสวงหาความร่วมมือจากภาคประชาชนด้วยทำ ให้หน้าที่และความรับผิดชอบของตำรวจมีขอบเขตกว้างกว่าในอดีตอาจเรียกได้ว่า “ตำรวจมีหน้าที่ เกี่ยวข้องกับกิจกรรม กิจกรรมแทบทุกอย่างในสังคมไม่ว่าจะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมและ

ไม่เกี่ยวกับอาชญากรรม” เพื่อให้การดำเนินชีวิตของประชาชนในสังคมนั้นเกิดความสงบสุขและเรียบร้อย โดยอาศัยกลไกของอาสาสมัครจากประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนนั้นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมจึงถือเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะสร้างความสงบสุขให้แก่บ้านเมือง ดังนั้นองค์ความรู้เกี่ยวกับงานด้านชุมชนสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญ (ธนาวัชร คีบุญมี, 2553)

ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มาตรา 7 ได้กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชน มีส่วนร่วมในกิจการตำรวจเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยของประชาชนตามความเหมาะสมและความต้องการของแต่ละพื้นที่ อันเป็นกฎหมายแม่บทที่ใช้ดำเนินการกิจด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เพื่อให้การปฏิบัติการกิจด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมายประกอบกับในยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2564 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ ทำให้แต่ละสถานีตำรวจทั่วประเทศต้องดำเนินงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในพื้นที่ที่รับผิดชอบเพื่อส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมซึ่งการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จะทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน ส่งผลต่อการแสดงออกซึ่งท่าทีและทัศนคติที่ดีของประชาชนที่มีต่อตำรวจ ในฐานะที่ทั้งสองฝ่ายต่างก็เป็นผู้มีส่วนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และปัญหาอื่น ๆ ในชุมชนร่วมกันจนพัฒนาเป็นแนวร่วมสนับสนุนภารกิจของตำรวจ เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ การมีความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายเป็นต้น สิ่งทั้งหลายเหล่านี้จะส่งผลทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีแก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติดังนั้นงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จึงเป็นกุญแจสำคัญนำไปสู่ความสำเร็จในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการรักษาความสงบสุขของสังคม

จากนโยบายดังกล่าวส่งผลให้สถานีตำรวจต่าง ๆ ได้ดำเนินงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในพื้นที่ที่เขตรับผิดชอบ โดยอาศัยหลักทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ร่วมกับระเบียบกฎหมายที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้ ซึ่งแต่ละสถานีตำรวจจะมีรูปแบบและวิธีการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไป โดยแต่ละปีจะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อวัดความสำเร็จในการดำเนินงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของแต่ละสถานีและใน พ.ศ.2558 สถานีตำรวจภูธร โพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐมมีผลการประเมินเป็นอันดับที่ 1 ของตำรวจภูธรภาค 7 และผลจากดำเนินงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่โดดเด่นนี้ ส่งผลทำให้อาชญากรรมใน

พื้นที่ลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติที่เกิดขึ้นในปีที่ผ่านมา มา ปรากฏตามสถิติคืออายุย้อนหลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 - 2558

ตารางที่ 1.1 สถิติคืออายุย้อนหลังปี พ.ศ.2554- ปี พ.ศ.2558

ปี พ.ศ.	จำนวนคดี
ปี พ.ศ.2554	639 คดี
ปี พ.ศ.2555	690 คดี
ปี พ.ศ.2556	574 คดี
ปี พ.ศ.2557	247 คดี
ปี พ.ศ.2558	230 คดี

ที่มา: สถานีตำรวจภูธร โพรงมะเตือ, 2561

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจแห่งนี้

เทศบาลตำบลโพรงมะเตือมีชุมชนที่เริ่มก่อตั้งชุมชนในปลายรัชสมัยรัชกาลที่ 2 ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายลาวหรือที่เรียกว่าลาวมีสถานีตำรวจภูธร โพรงมะเตือตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อดูแลทุกข์สุขของประชาชน สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มคนในตำบลเพื่อตอบสนองความต้องการที่จะสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น พร้อมนี้ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในวิถีชีวิต จนเกิดเป็นรูปธรรมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามาสนับสนุนจัดการปัญหาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อจัดการกับปัญหาของประชาชนในทุกด้าน ประกอบด้วยการดำเนินการด้านเศรษฐกิจ การดำเนินการด้านความรู้ การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การดำเนินการด้านการดูแลสุขภาพ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเห็นได้ว่าความร่วมมือของประชาชนจะเป็นเครื่องเพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างมากหากขาดความร่วมมือจากประชาชนแล้วจะทำให้ตำรวจปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพได้ยากลำบากขึ้นและความปลอดภัยของประชาชนจะลดน้อยลงซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนเอง เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจมีสมรรถภาพและได้รับความร่วมมือจากประชาชนแล้ว ตำรวจก็จะสามารถปกป้องสวัสดิภาพของประชาชนได้เป็นอย่างดีส่งผลให้อาชญากรรมลดน้อยลง ประชาชนมีความสุขสบายเกิดความสงบเรียบร้อยต่อชุมชน

ก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในการดำเนินงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน:กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม เนื่องจากสถานีตำรวจนี้เคยได้รับรางวัลการปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ดีเด่นอันดับที่ 1 ของตำรวจภูธรภาค 7 ใน พ.ศ.2558 นอกจากนี้ยังทำให้คดีอาชญากรรมลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่ศึกษาในประเด็นดังกล่าว

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐมประสบความสำเร็จ

1.2.3 เพื่อศึกษาหาข้อเสนอแนะ แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐม

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐมผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต 5 ด้าน ประกอบด้วยขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ขอบเขตด้านแนวคิดและทฤษฎีขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านพื้นที่และขอบเขตด้านระยะเวลาดังนี้

1.3.1 ขอบเขตเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ (ระดับสารวัตร รองสารวัตรและชั้นประทวน) เจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานอื่น ๆ นอกจากชุดชุมชนสัมพันธ์หัวหน้าชุมชน ประชาชนและอาสาสมัครตำรวจบ้าน

1.3.2 ขอบเขตด้านแนวคิดและทฤษฎีได้แก่

- 1) ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์
- 2) ทฤษฎีการมีส่วนร่วม
- 3) แนวคิดการป้องกันกันอาชญากรรม
- 4) นโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับชุมชนสัมพันธ์
- 5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 ขอบเขตด้านเนื้อหาได้แก่ ศึกษาบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนศึกษาปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

1.3.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ได้แก่ พื้นที่ในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

1.3.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา ใช้เวลาในการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2560 ถึงวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2561

1.4 คำถามการวิจัย

1.4.1 บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม มีบทบาทด้านใดบ้างและอย่างไรบ้าง

1.4.2 ปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จมีปัจจัยด้านใดบ้าง

1.4.3 ข้อเสนอแนะ แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐมมีข้อเสนอแนะด้านใดบ้างและควรมีวิธีในการเพิ่มประสิทธิภาพอย่างไร

1.5 นิยามศัพท์

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่อันเนื่องมาจากสถานภาพของบุคคล เนื่องจากบุคคลมีหลายสถานภาพในคนคนเดียว ฉะนั้นบทบาทของบุคคลจึงต้องปฏิบัติไปตามสถานภาพในสถานการณ์ตามสถานภาพนั้น ๆ

ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ หมายถึง ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ สถานีตำรวจนคร โพรงมะเตือ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

มวลชนสัมพันธ์ หมายถึง การทำกิจกรรมที่ภาครัฐร่วมกับชุมชนหรือชาวบ้านเพื่อให้ประชาชนในชุมชนนั้นๆ ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยมีการประชุม มีการแบ่งหน้าที่หลักในส่วนงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบ

การป้องกันอาชญากรรมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนในกิจการตำรวจ เพื่อดำเนินการป้องกันอาชญากรรมที่คาดว่าจะเกิดในชุมชน

ชุมชน หมายถึง ชุมชนที่เข้าไปปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจการตำรวจในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนคร โพรงมะเตือ จังหวัดนครปฐม ทั้งสิ้น 5 หมู่บ้าน จาก 2 ตำบลคือ ตำบลโพรงมะเตือ จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 4 บ้านหุบรัก หมู่ที่ 10 บ้านไร่และหมู่ที่ 13 บ้านหนองหินและตำบลบ้านยาง จำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านคลองยางและหมู่ที่ 8 บ้านหนองกระโดน

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ทราบถึงบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจนคร โพรงมะเตือ จังหวัดนครปฐม

1.6.2 ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจนคร โพรงมะเตือจังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จ

1.6.3 ทราบถึงข้อเสนอแนะและแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจนคร โพรงมะเตือจังหวัดนครปฐม

1.6.4 เผยแพร่ผลงานวิจัยสู่ภายนอก เช่น การลงวารสารหรือการประชุมวิชาการระดับชาติ และนานาชาติเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับบุคคลภายนอก

1.6.5 สามารถนำผลการวิจัยหรือข้อเสนอแนะในการวิจัยไปปรับใช้ให้สถานการณ์จริงได้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์
- 2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม
- 2.3 ทฤษฎีบทบาทหน้าที่
- 2.4 แนวคิดการป้องกันอาชญากรรม
- 2.5 นโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับชุมชนสัมพันธ์
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์

2.1.1 ที่มาของทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีต้นกำเนิดจากประเทศสหรัฐอเมริกา ช่วงก่อนทศวรรษที่ 20 โดยใช้ระบบปิดและการใช้ยุทธวิธีตำรวจแบบจารีตประเพณีได้แก่การตรวจท้องที่ การตั้งจุดตรวจ การระดมกำลังออกปราบปรามอาชญากรรมหรือเรียกว่า วิธีการทำงานของตำรวจแบบดั้งเดิม (Traditional Policing) จากการใช้ระบบปิดและการใช้ยุทธวิธีตำรวจแบบจารีตประเพณีดังกล่าวปรากฏว่าการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมยังไม่เป็นผลคืออัตราการเกิดอาชญากรรมยังคงเพิ่มสูงขึ้น ประชาชนยังมีความหวาดหวั่นที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและยังส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชน ตำรวจไม่ได้รับความเคารพนับถือ ไม่ได้รับความร่วมมือหรือหากมีก็น้อยมาก ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนต่างมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกัน ความสัมพันธ์เหินห่างออกจากกัน ฮาร์ริงตันเรียกความสัมพันธ์แบบนี้ว่า “แบ่งเขาแบ่งเรา” (Us versus them) หลักการทำงานแบบนี้ถูกตั้ง

คำถามถึงความเหมาะสมที่ไม่สามารถยับยั้งการเกิดเหตุร้ายได้และยังส่งผลต่อทัศนคติที่ไม่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนจึงเป็นที่มาของทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์(สุพิศาล ภักดีนฤนาถ และคณะ, 2556)

2.1.2 ความหมายของทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์

คณะกรรมการว่าด้วยปัญหาอาชญากรรมของประธานาธิบดีอเมริกัน กล่าวถึงความหมายของทฤษฎีและงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไว้คือ กระบวนการที่กำหนดทิศทางให้บุคลากรเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งหมดในแต่ละองค์กร หันเหพฤติกรรมไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเพื่อที่จะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ภายนอกองค์กร ในลักษณะที่จะเอื้ออำนวยต่อการบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์หลักขององค์กรตำรวจ (สุพิศาล ภักดีนฤนาถ และคณะ, 2556)

นอกจากนี้ศูนย์ความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและชุมชนแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกา(The National Center of Policies and Community Relations) ตั้งอยู่ที่มหาวิทยาลัยมลรัฐมิชิแกน สเตท ให้ความหมายตำรวจชุมชนสัมพันธ์ว่าหมายถึง“ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรตำรวจและชุมชนรวมถึงความสัมพันธ์เฉพาะบุคคลกับทั้งความสัมพันธ์ของกลุ่ม”(สุพิศาล ภักดีนฤนาถ และคณะ, 2556)

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์กล่าวถึงทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ไว้ว่า เป็นการจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ชุมชนหรือละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในห้วงต่อการควบคุม สังเกต ตรวจตรา โดยไม่ล่วงสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินทั้งของตนเองและบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากภัยอาชญากรรม แนวทฤษฎีนี้ไม่ได้มองข้ามบทบาทของตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรม แต่ได้เสนอแนะให้มีการปรับบทบาทใหม่สำหรับตำรวจท้องที่ทั้งหมดตามทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ กล่าวคือเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผน สนับสนุนและให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม อีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า ตำรวจตามแนวทฤษฎีนี้จะไม่มีความเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการป้องกันอาชญากรรมอีกต่อไป (สุพิศาล ภักดีนฤนาถ และคณะ, 2556)

ตำรวจไทยเริ่มรู้จักหลักการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ตั้งแต่ พ.ศ.2531 กรมตำรวจในสมัยนั้น ได้กำหนดนิยามงานชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจไว้ว่า หมายถึง งานที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้

บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ เกิดการรวมตัวกัน มีความสัมพันธ์ผูกพันเกี่ยวข้องต่อกัน ร่วมมือประสานการปฏิบัติหรือช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจและเป็นการดำเนินงานอย่างเป็นทางการเป็นกระบวนการเพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมเพื่อให้เกิดความสงบสุขเรียบร้อยในชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ (สุพิศาล ภัคดีนฤนาถ และคณะ, 2556)

การนำหลักการตำรวจชุมชนสัมพันธ์และการป้องกันอาชญากรรมมาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ ตามแนวคิดของการตำรวจชุมชนสัมพันธ์คือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับชนกลุ่มน้อยจะต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องการเข้าไปพบปะกับเยาวชนในสถานศึกษาคือ ความหวังที่จะป้องกันปัญหาอาชญากรรมในอนาคตการจัดให้มีผู้ประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรเอกชนต่าง ๆ ความพยายามที่จะยุติปัญหาเจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ความรุนแรง (สุพิศาล ภัคดีนฤนาถ และคณะ , 2556)

2.1.3 งานชุมชนสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มาตรา 7 กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมใน กิจการตำรวจ เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยของประชาชนตามความเหมาะสม และความต้องการของแต่ละพื้นที่ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2555-2564 ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ที่ชัดเจน ในยุทธศาสตร์ที่ 3 กำหนดแนวทางเรื่องความร่วมมือของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ เป็นที่มาของงานชุมชนสัมพันธ์ในปัจจุบัน

งานชุมชนสัมพันธ์ของตำรวจนั้น ถ้าเปรียบเทียบกับงานทหารคืองานกิจการพลเรือนซึ่งมีแนวความคิดส่วนหนึ่งว่า เป็นงานที่ทำเพื่อการสนับสนุนทางพลเรือนที่จำเป็นในการลดการขัดขวางของพลเรือนที่มีต่อการปฏิบัติการทางทหารและช่วยเหลือภารกิจทางทหารต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ซึ่งบางภารกิจอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ทหารกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน รวมทั้งประชาชนประชาชนในพื้นที่และรวมถึงการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ทหารในภารกิจต่าง ๆ ในรูปแบบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน หรืออีกนัยหนึ่งสรุปได้ว่า งานกิจการพลเรือนของทหารนั้นเป็นการแสวงหาความร่วมมือจากพลเรือนหรือประชาชนนั่นเอง ส่วนการปฏิบัติงานของตำรวจชุดชุมชนสัมพันธ์ของกรมตำรวจนั้น

จึงเทียบเคียงได้กับการปฏิบัติการทางจิตวิทยาของทหารเพราะทางกรมตำรวจก็มุ่งให้แสวงหาความร่วมมือจากภาคประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตามที่ปรากฏในโครงการชุมชนสัมพันธ์ของกรมตำรวจ พ.ศ.2531-2534 ได้กำหนดบทบาทการปฏิบัติงานไว้ ดังนี้

1) การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ได้แก่ การทำคู่มือการปฏิบัติงาน เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการฝึกอบรม เอกสารหนังสือคู่มือประชาชน ภาพโปสเตอร์สนวัสดุ แผ่นปลิวแผ่นพับที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรมต่าง ๆ

2) ด้านการฝึกอบรมและให้ความรู้เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรด้านมวลชนสัมพันธ์ ได้แก่ การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์ จนมีความรู้ความเข้าใจถึงหลักการปฏิบัติงานและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การออกปฏิบัติงานของตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ที่ผ่านการฝึกอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านมวลชนสัมพันธ์ ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1) ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยวิธีออกให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม ปัญหาเสพติดให้โทษ การจราจร อุบัติภัยต่าง ๆ และกฎหมายที่ประชาชนควรทราบ ตลอดจนจัดนิทรรศการแสดงผลงานออกเยี่ยมเยียนพบปะประชาชนเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประชาชนกับตำรวจ

3.2) ด้านบริการชุมชน ออกบริการและให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่ประชาชนและจัดตั้งศูนย์บริการประชาชนในชุมชนต่าง ๆ

3.3) ด้านการส่งเสริมองค์กรและอาสาสมัครต่าง ๆ ก็ให้จัดส่งเสริมให้องค์กรอาสาสมัครต่าง ๆ ให้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและแก้ไขปัญหอาชญากรรมให้มีการพัฒนางานด้านเยาวชนสัมพันธ์ ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมมือในการแก้ไขปัญหอาชญากรรมยาเสพติด การจราจรและอุบัติเหตุต่าง ๆ ตลอดจนสนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชนที่ได้มีการจัดตั้งไว้แล้วเข้ามีส่วนร่วมในการป้องกันตนเองจากปัญหาดังกล่าว (สุพิศาล ภักดีนฤนาถ และคณะ, 2556)

การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ในชุมชนนั้นพื้นที่เป้าหมายจะใช้ชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์ที่ได้ผ่านการอบรมตามหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ในกิจกรรมปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์นี้ยังรวมถึงการอบรมให้ความรู้แก่เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไปในหลักสูตรต่างๆ คือ หลักสูตรเยาวชนสัมพันธ์อาสาสมัครตำรวจชุมชน สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมและหลักสูตรอื่น ๆ การออกปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์ในชุมชนพื้นที่เป้าหมายต่างๆ นั้นมีเป้าหมายดังนี้

- 1) ทำการศึกษาพื้นที่ชุมชนหรือหมู่บ้านเป้าหมายรับทราบปัญหาความต้องการเกี่ยวกับการสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความมั่นคงภายใน
- 2) ออกเยี่ยมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน
- 3) ทำการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันตนเองและครอบครัวจากอาชญากรรม อุบัติภัยและการจราจรตลอดจนรักษาความมั่นคงภายในประเทศ
- 4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการป้องกันหรือช่วยเหลือตนเองจากปัญหาต่างๆ ได้และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการขจัดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น (สุพิศาลภักดีตินฤนาถ และคณะ, 2556)

นอกจากนี้แนวคิดการตำรวจชุมชนที่เรียนรู้มาจากการจัดทีมตำรวจสายตรวจ มีประเด็นสำคัญคือ

- 1) บทบัญญัติสำคัญของการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น หมายถึง การแต่งเครื่องแบบพทอาวุธและการจับกุมผู้กระทำความผิด
- 2) ความมุ่งมั่นที่จะลดความรุนแรงของสถานภาพอาชญากรรมในชุมชนมากกว่า คลี่ยคลายคดีในแต่ละราย

แนวคิดการตำรวจชุมชนสัมพันธ์จึงนำมาซึ่งการยอมรับหลักสำคัญในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 5 ประการดังต่อไปนี้

- 1) บทบัญญัติใหม่ที่ขยายขอบเขตการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากเดิมที่จำกัดเพียงการต่อสู้กับอาชญากรรมให้กว้างขวางขึ้น โดยรวมถึงความพยายามที่มุ่งแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ความไร้ระเบียบและความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม
- 2) การดำเนินมาตรการเชิงรุกทุกรูปแบบ
- 3) การสัมผัสโดยตรงอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอและเป็นปกติระหว่างตำรวจชุมชนคนเดียวกันกับชุมชนเดียวกันเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี ความเชื่อถือศรัทธาและความไว้วางใจต่อกันอย่างลึกซึ้งในระยะยาว
- 4) โอกาสแสดงความคิดเห็นให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและข้อเสนอนานาประการ ในกระบวนการกำหนดนโยบายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยประชาชนจะต้องร่วมรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- 5) การส่งเสริมและสนับสนุนให้ตำรวจชุมชน “กล้าคิด กล้าทำ” มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ และเปิดกว้างที่จะรับฟังสภาพข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหาค่า

ๆที่เกี่ยวข้องกัน มิใช่เพียงเพื่อคลี่คลายคดีในแต่ละราย (สถานีตำรวจภูธรคอนสตันท์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2559)

2.1.4 ประเทศสหรัฐอเมริกา

การปฏิบัติงานด้านชุมชนสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เริ่มขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ.2531 ซึ่งขณะนั้นยังเป็นกรมตำรวจอยู่ เริ่มนำทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาใช้ในประเทศไทย ด้วยเหตุผลที่ว่า การใช้วิธีการทำงานของตำรวจแบบเดิม ที่เน้นการตรวจท้องที่และการสืบสวนจับกุมคนร้ายเป็นหลักนั้น ยังไม่เกิดผลในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งยังส่งผลทำให้ประชาชนเกิดความเกรงกลัวตำรวจ และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตำรวจ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงเป็นที่มาของงานชุมชนสัมพันธ์ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นต้นกำเนิดของทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีการศึกษาวิจัยต่างๆมากมายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งแนวคิดและหลักการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับนโยบายของกรมตำรวจในขณะนั้น

ทฤษฎีตำรวจชุมชนได้มีการทดลองปฏิบัติอย่างกว้างขวางโดยหน่วยตำรวจท้องถื่น ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูประบบวิธีการทำงานตำรวจในอนาคต โดยใช้เป็นวิธีการดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยภายในชุมชนของตนเอง จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างหน่วยงานตำรวจขนาดใหญ่ ที่ตั้งอยู่ในท้องถื่นที่มีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไปหรือที่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป จำนวน 546 แห่ง ทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาและกลุ่มตัวอย่างหน่วยงานตำรวจขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในท้องถื่นที่มีประชากรต่ำกว่า 50,000 คนลงมาหรือที่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดต่ำกว่า 100 คนลงมา จำนวน 148 แห่ง ทั่วประเทศอเมริกา พบว่า ร้อยละ 42 ของหน่วยงานตำรวจขนาดใหญ่ ยืนยันว่าได้นำหลักการตำรวจชุมชนมาใช้เป็นปรัชญาในการทำงาน ร้อยละ 66 ของหน่วยงานตำรวจขนาดเล็ก ยืนยันว่าได้นำหลักการตำรวจชุมชนมาใช้เป็นปรัชญาในการทำงานและร้อยละ 96.5 ของหน่วยงานตำรวจที่ตอบแบบสอบถาม ยืนยันว่าได้จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักการตำรวจชุมชน (สถานีตำรวจภูธรคอนสตันท์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2559)

แสดงให้เห็นว่าทฤษฎีการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง และได้กลายเป็นบรรทัดฐานของปรัชญาในการทำงานตำรวจแนวใหม่ซึ่งจะยังคงอยู่ต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับ “วิสัยทัศน์แห่งการเป็นวิชาชีพตำรวจ” (The Vision of Police Professionalism) เนื่องจากเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวทางในการปฏิบัติงานที่ต้องสัมพันธ์กับประชาชนตามปรัชญาในการทำงานแนวใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงซึ่ง

จะต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ ในการกำหนดหนทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชน อันประกอบด้วยปัญหาอาชญากรรม ความหวาดกลัวภัยอันตรายจากอาชญากรรม สภาพความไร้ระเบียบและความเสื่อมโทรมทางกายภาพในชุมชน

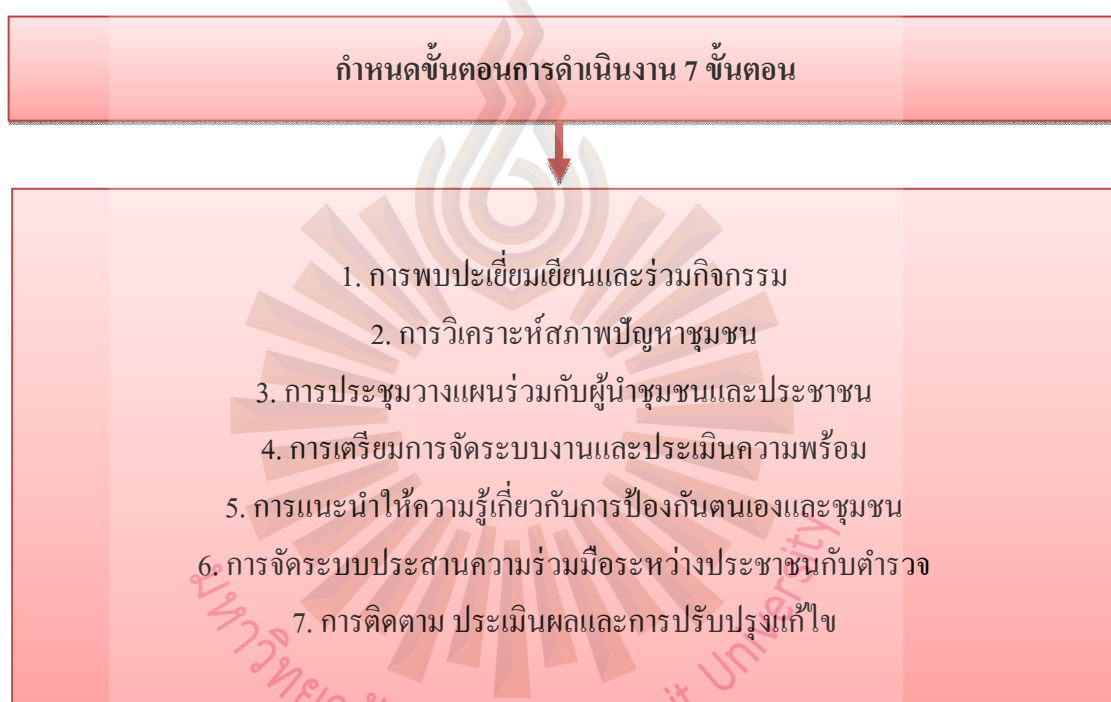
โดยมีความเชื่อมั่นว่าการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับชุมชนเท่านั้นคือหนทางสู่ความสำเร็จในการยกระดับความมั่นคงปลอดภัยในชุมชน ตำรวจมิใช่เป็นเพียงแต่ผู้บังคับกฎหมายเท่านั้นยังเป็นที่ปรึกษา (Advisors) ผู้ช่วยเหลืออันวยความสะดวก (Facilitators) และผู้สนับสนุน (Supporters) ใน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนริเริ่มขึ้นเพื่อแก้ปัญหาอาชญากรรมในชุมชนของตนเอง ปรัชญาการตำรวจชุมชน (The Community Policing Philosophy) การตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นปรัชญาของการตำรวจยุคใหม่บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า“การที่ตำรวจกับประชาชนทำงานร่วมกัน โดยใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ย่อมสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ความรู้สึกหวาดกลัวจากภัยอาชญากรรม ตลอดจนสภาพความไร้ระเบียบและความเสื่อมโทรมทางสังคมและทางกายภาพในชุมชนต่างๆ ได้การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้นั้น หน่วยงานตำรวจจะต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสุจริตชนที่อยู่อาศัยในชุมชนนั้นๆ โดยเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะในการจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหาและร่วมพัฒนาสภาพความเป็นอยู่โดยรวมของชุมชน” เพื่อนำทฤษฎีตำรวจชุมชนไปสู่การปฏิบัติ เช่น การกำหนดบทบาทหน้าที่การทำงานของตำรวจสายตรวจ โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจจะต้องขับรถออกตรวจพื้นที่และคอยฟังวิทยุแจ้งเหตุอยู่ตลอดเวลาแต่มุ่งเน้นให้ตำรวจสายตรวจมีเวลาพบปะกับประชาชนภายในเขตพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบ ได้โดยตรงอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้นเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนหรือCommunity Policing Officer (CPO) แบบใหม่นี้ จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างครอบคลุมในทุก ๆ การกิจ (Generalist)

ในฐานะผู้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน และเป็นไปตามความต้องการของชุมชนนั้นๆ โดยปรัชญาตำรวจชุมชน การกำหนดพื้นที่ต่างๆ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรับผิดชอบในการปฏิบัติงานจะเป็นการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบเป็นเจ้าของพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นการเพิ่มความรู้สึกคุ้นเคยและไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชน และนำไปสู่กระบวนการของการเข้ามามีส่วนร่วม และความการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนสัมพันธ์จึงจำเป็นต้องมีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์โดยอาศัยหลักของทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในการกำหนดกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานงานตำรวจและมุ่งมั่นที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานตามแนวทางของตำรวจชุมชนอย่างแท้จริง ทฤษฎีตำรวจชุมชนได้วางแนวทางการทำงานรูปแบบ

ใหม่ โดยเน้นการกระจายการให้บริการสู่ระดับท้องถิ่น (Decentralized) และเข้าถึงประชาชนทุกคนให้มากที่สุด (Personalized) โดยให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจ (สถานีตำรวจภูธรคอนสตัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2559)

2.1.5 การดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์

การดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ซึ่งการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้(หน้า 14)

รูปที่ 2.1 กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน

ที่มา: สุพิศาล ภักดีดินฤนาถและคณะ, 2556

2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

2.2.1 พัฒนาการของการมีส่วนร่วมของประชาชนไทยในอดีต

ในระยะ 30 ปีแรกของการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย (2489-2519) เป็นยุคที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อยคือ การเลือกตั้ง ขณะที่การมีส่วนร่วมรูปแบบอื่น ๆ เกิดขึ้นน้อยและมักเป็นเรื่องของการเมือง การปฏิวัติ รัฐประหาร การประท้วงหรือเดินขบวน เช่น การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เพื่อเรียกร้องมหาวิทยาลัยคืนจาก

เหตุการณ์กบฏแมนฮัตตัน (พ.ศ.2492) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างขบวนการสันติภาพซึ่งมีเป้าหมายในการต่อต้านสงคราม (พ.ศ.2495) การเดินขบวนประท้วงการเลือกตั้ง (พ.ศ. 2500) การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อต่อต้านรัฐบาล (14 ต.ค.2516) การมีส่วนร่วมของผู้ใช้แรงงานในการเรียกร้องเรื่องค่าจ้างขั้นต่ำ (พ.ศ.2517) การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาเรื่องหนี้สินและการครอบครองที่ดิน (พ.ศ.2517) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประท้วงรัฐบาล พ.ศ.2518-2519

ระยะ 20 ปีต่อมา (พ.ศ.2520-2539) การมีส่วนร่วมในทางการเมืองที่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ไม่พอใจรัฐบาลยังคงเกิดขึ้น เช่น การมีส่วนร่วมในการเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรี พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ลาออก (พ.ศ.2523) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชาติไทยตามนโยบาย 66/23 และที่สำคัญคือ เหตุการณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเมืองในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2535 ซึ่งผู้นำกระบวนการและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทำให้พลังมวลชนเพิ่มมากขึ้น แต่ฝ่ายรัฐกลับใช้แนวปฏิบัติแบบเดิม ๆ ทำให้เกิดการใช้ความรุนแรง จนนำมาซึ่งความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินทั้งของประชาชนและของรัฐเป็นผลให้รัฐสภาแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2539 โดยเพิ่มเติมหมวด 12 ว่าด้วย “การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่” กำหนดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมีสมาชิก 2 ประเภทคือ ส.ส.ร. ซึ่งเป็นตัวแทนของจังหวัดและ ส.ส.ร. ประเภทนักวิชาการ ซึ่งจัดเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 ในระยะ 10 ปีต่อมา (พ.ศ.2540-2549) เป็นยุคแรกของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมเพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดเจตนารมณ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสารร่วมให้ข้อมูล ปรีกษาหารือ ตัดสินใจ ติดตามตรวจสอบและถอดถอนผู้ทุจริต ทั้งยังเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทางนโยบาย มีการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับภาคประชาสังคมมีความเข้มแข็งมากขึ้นและประชาชนเรียนรู้ที่จะใช้การมีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ โดยสันติวิธีจึงมีเหตุการณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนที่สำคัญ เช่น การเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนซึ่งมีจำนวนถึง 16 ฉบับ การมีส่วนร่วมของกลุ่มประชาสังคมเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้ยื่นฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาเพิกถอนพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจสิทธิและประโยชน์ของบริษัท การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด (มหาชน) พ.ศ.2548 และพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเวลาการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ.2548 มีผลให้แผนการนำ กฟผ. เข้ากระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ต้องมีอันยุติลง การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การคัดค้าน โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนบ่อนอก-บ้านกรูด โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติและโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-

มาเลเซียและมีหลายกรณีที่ประชาชนประสบความสำเร็จในการใช้สิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะจนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการตัดสินใจของรัฐ เช่น โครงการพัฒนาลุ่มน้ำหนองหาร จังหวัดสกลนครที่ประชาชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาหนองหารและนำเสนอภาครัฐจนได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการรวมตัวกันของตัวแทนหน่วยงานจากภาครัฐ เอกชน ประชาชน สถาบันการศึกษาและปราชญ์ชาวบ้านตั้งเป็นเครือข่ายประชาชนต่อต้านคอร์รัปชันที่มีผลงานอันถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทุจริตโดยแท้จริง

ต่อมาได้เกิดเหตุการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ดั่งจาร์กไว้อีกเหตุการณ์หนึ่งคือการที่ประชาชนจำนวนมากออกมาเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่ง แต่ก็มีประชาชนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งยังคงให้การสนับสนุนรัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อยู่จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญคือ การยึดอำนาจการปกครองประเทศโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 นำไปสู่การยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกเสียงลงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบการนำร่างรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับเป็นครั้งแรกของประเทศไทยในวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ.2550 (เรณูมาศ รักษาแก้ว, ม.ป.ป.)

2.2.2 ความหมาย

Reeder (1963) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การร่วมกันในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลและการมีส่วนร่วมเป็นกลุ่ม

Goodman กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการซึ่งมวลชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมของส่วนรวมและมวลชนที่เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน ตลอดจนทรัพยากรของตนต่อกิจกรรมนั้น ๆ (พงษ์ธร ชาญญศิริ, 2543)

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อประชาชน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group

Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำกรให้ (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกที่ร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

2.2.3 เงื่อนไขและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

การที่ชุมชนจะตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมกันในงานยุติธรรมชุมชนและร่วมรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งระบบนั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลเป็นการรับรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากภายนอก

Reeder (1963) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลและการมีส่วนร่วมของกลุ่มและปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่เข้ามามีส่วนร่วมไว้ดังนี้

- 1) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นสอดคล้อง กับความเชื่อพื้นฐาน ทศนคติและค่านิยมของตน
- 2) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้น มีคุณค่าสอดคล้องกับผลประโยชน์ของตน
- 3) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นมีเป้าหมาย ที่จะส่งเสริมและปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตน
- 4) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อตัวเองมีประสบการณ์ที่เป็นอกตต่อกิจกรรมนั้นมาแล้ว
- 5) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นสอดคล้อง กับสิ่งที่ตัวเองได้มาหรือหวังเอาไว้
- 6) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่
- 7) การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคลจะกระทบโดยการบีบ บังคับหาได้ไม่
- 8) การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับอุปนิสัยและ จารีตประเพณี
- 9) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับโอกาสที่เอื้ออำนวย

10) การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถ

11) บุคคลและกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อได้รับการสนับสนุน กระตุ้น ชักจูงและจงใจให้เกิดขึ้น

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ดังนี้

1) ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างๆ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์

2) ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติ มีตำแหน่งทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่กระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรง ผู้น้อยก็ต้องช่วยแรง

3) อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบังคับให้มีส่วนร่วม ในการกระทำต่างๆ เช่น บังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส

2.2.4 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

Cohen and Uphoff (1980) กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ไขปัญหา (Decision Making) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหา (Implementation) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการ (Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ทัศนีย์ ไทยาภิรมย์ (2526) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

- 1) ร่วมคิด: สภาพปัญหาที่มีอยู่และสาเหตุปัญหา
- 2) ร่วมวางแผน: วิเคราะห์สาเหตุ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาพิจารณาทางเลือก
- 3) ร่วมดำเนินการ: ดำเนินงานตามโครงการและแผนกำหนดโครงการและแผนงาน
- 4) ร่วมติดตามประเมินผล: ประเมินผลความสำเร็จหรือล้มเหลวเป็นระยะ ๆ และแก้ไข

2.2.5 แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชน

สมลักษณ์ ไชยเสรีฐ (2549) ได้แบ่งแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 3 ด้านหลักคือ ด้านประชาชน (Public) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) และด้านภาครัฐ โดยการมีส่วนร่วม (Participation) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ประชาชนที่เป็นบุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการพัฒนา ช่วยเหลือ สนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผลเพื่อให้เกิดการยอมรับและก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกันทุกฝ่ายดังนี้

- 1) การรับรู้ (Perception)
- 2) ทศนคติ (Attitude)
- 3) การเป็นตัวแทน (Representation)
- 4) ความเชื่อมั่นและไว้วางใจ (Trust)
- 5) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information-sharing)
- 6) นันทามติ (Consensus)
- 7) การมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction)
- 8) ความประสงค์หรือความมุ่งหมาย (Purpose)
- 9) การประเมินผล (Appraisal)
- 10) ความโปร่งใส (Transparency)
- 11) ความเป็นอิสระ (Independence)
- 12) ก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง (Onward-doing)
- 13) เครือข่าย (Network)

2.2.7 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

1) การตัดสินใจที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นเนื่องจากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันปรึกษาหารือในรูปแบบสาธารณะ จะช่วยทำให้เกิดการสร้าง ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และความต้องการในการดำเนินงานของโครงการหรือนโยบายต่างๆ ทำให้เกิดการร่วมกันพิจารณาหาข้อตกลงใจใหม่ๆที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดในการดำเนินงานได้

2) มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยใช้ต้นทุนต่ำ การที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจะต้องอาศัยเวลาอย่างมากและต้องใช้งบประมาณที่มากกว่าการพิจารณาหรือตัดสินใจ

ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และการตัดสินใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งก็อาจจะไม่ใช่ความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นต้นเหตุของความขัดแย้งหรือการไม่ยอมรับการตัดสินใจนั้น นำมาซึ่งปัญหาการฟ้องร้องหรือเกิดข้อพิพาทซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความเสียหายต่างๆ ตามมา เช่นการเสียงบประมาณในการยกเลิกโครงการ ค่าใช้จ่ายในการฟ้องร้อง สูญเสียเวลาในการแก้ไขปัญหาอย่างยาวนาน เป็นต้น และสุดท้ายกิจกรรมนั้นก็ไม่สามารถตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3) การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสร้างข้อตกลงและข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่างๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมืองและช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

4) ง่ายต่อการปฏิบัติการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกถึงการเป็นหุ้นส่วนซึ่งกันและกัน เมื่อมีการตัดสินใจร่วมกันแล้วจะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมและเกิดความรู้สึกที่อย่างเห็นความสำเร็จในทางปฏิบัติ เกิดความร่วมแรงร่วมใจกันของประชาชนในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่พวกเขาได้เข้าไปมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรก

5) การลดความขัดแย้ง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาและได้แสดงความคิดเห็นต่างๆ ตามความต้องการของตน จะเป็นการหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและช่วยไม่ให้เกิดการแบ่งแยกเป็นฝ่ายๆ ลดโอกาสของการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรงได้

6) การสร้างความน่าเชื่อถือและคงไว้ซึ่งความชอบธรรม สืบเนื่องจากการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ทำให้เกิดความโปร่งใสและเป็นการตรวจสอบจากภาคประชาชน เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและคงไว้ซึ่งความชอบธรรมโดยเฉพาะในเรื่องที่อาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ในอนาคต

7) ทักษะคิดและความรู้สึกของสาธารณะชนการที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาทำงานร่วมกับประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะทำให้เจ้าหน้าที่รับรู้ถึงความรู้สึกและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่มากยิ่งขึ้นซึ่งจะเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจขององค์กรได้

8) เกิดความรู้ความเข้าใจของภาคประชาชน การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ทำให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ รวมทั้งเข้าใจถึง

วัตถุประสงค์ของภาครัฐในการดำเนินโครงการต่างๆ อีกทั้งยังทำให้ประชาชนเกิดทักษะการทำงาน และการแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต (เรณูมาศ รักษาแก้ว, ม.ป.ป.)

2.3 บทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

วิสุทธิ กิตติวัฒน์ (2528) ตำรวจมีบทบาทสำคัญยิ่งในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ซึ่งในการปฏิบัติภารกิจของตำรวจนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจมิได้ดำเนินการอย่างโดดเดี่ยว แต่อยู่ภายใต้ภาวะสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของสังคม ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การทหาร กฎหมายและเทคโนโลยีซึ่งสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทุกๆ ด้านดังกล่าวเหล่านี้จะมี “ประชาชน” เป็นองค์ประกอบหลักอยู่เสมอซึ่งอาจกล่าวได้ว่าในการปฏิบัติภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนและพฤติกรรมของประชาชนซึ่งรวมกันเรียกว่า ชุมชนเป็นหลัก ดังนั้นความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนหรือชุมชน จึงเป็นปัจจัยข้อสำคัญที่สุดสำหรับตำรวจ โดยเฉพาะในการปกครองระบบประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าตำรวจต้องรับใช้ประชาชนและสังคมเพราะตำรวจนั้นได้รับงบประมาณที่เก็บจากภาษีของประชาชน จึงต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะเรียนรู้ว่าประชาชนหรือชุมชนต้องการอะไรจากบริการของตำรวจและพยายามที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน ซึ่งในความพยายามของตำรวจที่จะปฏิบัติหน้าที่เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนนั้น

ลักษณะหน้าที่หลักของเจ้าหน้าที่ตำรวจคือ เป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Agency) ซึ่งเป็นผู้ควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมให้อยู่ภายใต้กรอบหรือระเบียบที่สังคมนั้นๆ กำหนดให้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติเพื่อให้สมาชิกในสังคมอยู่กันอย่างเป็นปกติสุข หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นผู้ปกป้องรักษามิให้กฎหมายของสังคมถูกละเมิดและทำให้เกิดความปลอดภัยในสังคมมั่นคง

หน้าที่ของตำรวจโดยทั่วไปได้ถูกกำหนดขึ้นตั้งแต่เริ่มมีกิจการตำรวจและเปลี่ยนแปลงเรื่อยมาตามกาลเวลา ตามยุคสมัยและมีการพิจารณาใช้อำนาจหน้าที่ตามลำดับจนกระทั่งในปัจจุบันนี้ หน้าที่ของตำรวจมีอยู่ 8 ประการคือ (โสภา ชูพิกุลชัย, 2532)

1) การป้องกันอาชญากรรม (Crime Prevention) คือ การปฏิบัติใด ๆ ก็ตามในขอบเขตอำนาจหน้าที่ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เพื่อมุ่งประโยชน์ต่อผลในด้านการตัดโอกาสขัดขวางมิให้เกิดการกระทำความผิดหรือเพื่อขจัดพฤติกรรมอันอาจเป็นภัยต่อสังคมมิให้เกิดขึ้นเป็นสำคัญ ประกอบด้วยการกำหนดโครงการแผนงาน หลักการรักษาความสงบเรียบร้อย การจัดระบบงานป้องกันปราบปรามและเทคนิคการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจที่มีสมรรถภาพสูง

ประกอบด้วยคุณลักษณะความสามารถส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การควบคุมแหล่งเสื่อมโทรมอันเป็นปัจจัยสาเหตุแห่งอาชญากรรมอย่างกวาดขัน การให้การศึกษาด้านการป้องกันอาชญากรรมแก่ประชาชน การให้ความร่วมมือสนับสนุนหน่วยงานป้องกันสังคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและประสานงานแก่ประชาชน การให้ความร่วมมือสนับสนุนหน่วยงานป้องกันสังคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและประสานงานระหว่างตำรวจอัยการ ศาลและราชทัณฑ์ อย่างใกล้ชิดเหล่านี้จักเป็นประโยชน์เกื้อกูลอย่างยิ่งในการเรียกร้องความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนให้สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจโดยตรง ซึ่งจะมีส่วนช่วยลดจำนวนอาชญากรรมและสามารถควบคุมพฤติกรรมอันเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมให้อยู่ในวิสัยที่จะป้องกันเหตุร้ายก่อนที่จะปรากฏขึ้นได้เป็นอย่างดี

2) การปราบปรามอาชญากรรม (Crime Repression) ปัจจัยสำคัญของภารกิจข้อนี้ได้แก่การมุ่งเน้นย้ำเกี่ยวกับการจัดกำลังตำรวจตรวจตราท้องถนนอย่างเพียงพอและเอาใจใส่อย่างทั่วถึงทั้งในรูปแบบสายตรวจเท้า สายตรวจจักรยาน สายตรวจรถจักรยานยนต์ สายตรวจรถยนต์ สายตรวจทางน้ำ สายตรวจหน่วยม้า สายตรวจสุนัขตำรวจ สายตรวจพิเศษซึ่งได้รับการฝึกฝนเทคนิคตำรวจเป็นอย่างดีเยี่ยมและมีความสามารถเคลื่อนที่ไปถึงที่เกิดเหตุอย่างรวดเร็ว นับเป็นหน้าที่หลักอันสำคัญยิ่งของตำรวจในการรณรงค์ปราบปรามอาชญากรรมซึ่งจะส่งผลสนองต่อการควบคุมหรือขจัดปัจจัยต่างๆ อันเป็นภัยต่อสังคมไว้ก่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจับพยานและในลักษณะขยายต่อการที่จะกระทำผิดยิ่งขึ้นจึงได้มีคำกล่าวเป็นที่ยอมรับนับถือของตำรวจอย่างจริงจังว่า “การจัดหน่วยสายตรวจเป็นหัวใจสำคัญในการปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ”

3) การสืบสวนดำเนินคดีผู้กระทำผิด (Apprehension of Offenders) เป็นมาตรการปราบปรามหลังจากการกระทำผิดได้เกิดขึ้นแล้ว การสืบสวนสอบสวนหลังจากการจับกุมผู้กระทำผิดได้โดยจับพยานทันด่วนย่อมเป็นการข่มขวัญผู้กระทำผิดให้ตระหนักถึงความสูญเสียที่ได้รับจากการประกอบอาชญากรรมโดยทันทีและเป็นการสร้างความอบอุ่นใจแก่ผู้ประกอบอาชีพสุจริตทั่วไป ตำรวจพึงระลึกอยู่เสมอว่าการจับกุมและดำเนินคดีผู้กระทำความผิดจะต้องยึดถือปฏิบัติตามกฎหมายและมีประจักษ์พยานหลักฐานยืนยันเป็นที่แน่ชัด ทั้งในด้านข้อเท็จจริงที่มีอยู่จริง ทั้งนี้เพื่อกันผู้บริสุทธิ์หรือออกจากข่ายการสงสัย หมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในทุกกรณีจะต้องรักษาความเที่ยงธรรมและความบริสุทธิ์ใจเป็นสำคัญที่สุด นอกจากนั้นการจับกุมผู้กระทำผิดที่ถูกต้องตามความเป็นจริงจะมีผลอย่างดียิ่งในด้านการปราบปรามอาชญากรรมและการกำหนดมาตรการฟื้นฟูจิตใจของผู้กระทำผิดให้กลับประพฤติตนเป็นพลเมืองดี ภายหลังจากการพ้นโทษไปแล้วอีกด้วย

4) การค้นหาทรัพย์สินสูญหาย (Recovery of Property) การค้นหาทรัพย์สินสูญหายหรือทรัพย์สินที่ได้ถูกโจรกรรมไปแล้วให้ได้กลับคืนโดยเร็ว มีผลในด้านลดความเสียหายทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม และเป็นการยับยั้งผู้แสวงหาประโยชน์จากความเดือดร้อนของผู้อื่นหรือผลพลอยได้จากอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นๆ โดยตรง ทั้งนี้ให้รวมตลอดถึงการกำหนดมาตรการควบคุมโรงจำนำหรือจัดแหล่งรับซื้อของโจรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดความสูญเสียชีวิตหรือตัดโอกาสช่องทางแห่งโจรกรรมทรัพย์สินอย่างใกล้ชิดกวดขันยิ่งขึ้น

5) การรักษาระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวกับอาชญากรรม (Regulation of Criminal) การปฏิบัติภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในกรณีนี้ ได้แก่ การควบคุมการจราจรและควบคุมกิจการสาธารณสุข การขจัดสวัสดิการต่างๆ แก่ประชาชน การจัดควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของฝูงชนและการปฏิบัติหน้าที่เจรจาไกล่เกลี่ยปัญหาข้อขัดแย้งของครอบครัว ไปจนถึงการให้คำแนะนำและตักเตือนประชาชนปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องตามกฎหมายเพื่อรักษาไว้ซึ่งความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความผาสุกของชุมชน

6) การจัดสรรบริการแก่ประชาชน (Provision of Service) เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในฐานะผู้ให้บริการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ประชาชนทั่วไปที่สอดคล้องกับหลักการจัดบริการของตำรวจแก่สังคม เช่น การจัดบริการข่าวสาร การแจ้งบอกถนนหนทางให้คำแนะนำช่วยเหลือประชาชน การจัดบริการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน การจัดระบบห้องขังที่ถูกต้องตามมาตรฐาน การดำเนินการเกี่ยวกับการออกใบอนุญาต การควบคุมทะเบียนต่างๆ การควบคุมการเลือกตั้ง การจัดทำล้างตำรวจประจำศาลหรือธนาคาร เป็นต้น

7) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล (Protection of Individual Freedom) นอกจากตำรวจจะต้องปฏิบัติหน้าที่บังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรมเสมอภาค ปกป้องพิทักษ์ประชาชนให้สามารถประกอบอาชีพได้โดยไม่ถูกข่มเหงรังแกจากเหล่ามิฉาชีพแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจยังมีภารกิจในการคุ้มครองปัจเจกชนมิให้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลแทรกแซงต่อการดำรงชีวิตปกติประจำวันตามหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติรวมทั้งจะต้องให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ประชาชนในการใช้สิทธิหน้าที่พลเมืองดีโดยสมบูรณ์อีกด้วย

8) การปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ (Different Kind of Function) หน้าที่ในประการอื่นของตำรวจ ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่น ๆ นอกเหนือหน้าที่ปกติดังกล่าวมาแล้วเป็นต้นว่า การปฏิบัติหน้าที่ควบคุมหรือปราบปรามผู้เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลอันชอบด้วยวิถีทางแห่งรัฐธรรมนูญการอารักขา

คุ้มครองบุคคลสำคัญ การจัดกำลังตำรวจรักษาและป้องกันขับไล่ต่อผู้เข้าศึกษาที่บุตรภรรยา
อธิปไตยของชาติบ้านเมือง เป็นต้น

2.4 แนวคิดการป้องกันกันอาชญากรรม

2.4.1 แนวคิดการบังคับใช้กฎหมาย

การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยอาศัยแนวคิดการบังคับใช้กฎหมาย มีต้น
กำเนิดจากแนวคิดของสำนักดั้งเดิม (Classical School) ซึ่งมีแนวคิดที่ว่าอาชญากรรมต่างๆเกิดขึ้น
จาก เจตจำนงอิสระ (Free Will) ที่ติดตัวมาแต่กำเนิดของมนุษย์ โดยมนุษย์มักจะกระทำในสิ่งที่
ตัวเองเห็นว่าเมื่อได้กระทำไปแล้ว สิ่งที่จะได้รับตามมานั้นเป็นประโยชน์ต่อตนเองมากกว่าโทษที่
จะได้รับสำนักดั้งเดิม (Classical School) จึงมีแนวความคิดที่ว่า หากการกระทำใด ๆ ของมนุษย์
ส่งผลทำให้เกิดโทษมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ มนุษย์ก็จะหลีกเลี่ยงไม่กระทำในสิ่งนั้นๆ
กล่าวคือเมื่อมนุษย์คิดที่จะกระทำความผิดกฎหมายหรือคิดที่จะก่ออาชญากรรมใด ๆ นั้น
บทลงโทษตามกฎหมายที่จะได้รับเมื่อกระทำผิด ต้องรุนแรงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากการ
กระทำผิดนั้นๆ จึงสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมต่างๆได้

ดังนั้นแนวทางการป้องกันอาชญากรรมตามแนวทางนี้ จึงมุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมาย
ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อเป็นมาตรการการป้องกันอาชญากรรม ส่งผลให้ประชาชนในสังคมเกิด
ความเกรงกลัวต่อบทกฎหมายและบทลงโทษที่จะได้รับ ทำให้ตัดมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิด
สำหรับการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วยแนวทางดังนี้

- 1) เน้นอนกฎหมายที่ใช้บังคับคนในสังคมจะต้องมีบทลงโทษที่มีความแน่นอน
หากกระทำผิดในคดีเดียวกัน ก็จะต้องได้รับการลงโทษในความคิดนั้นอย่างแน่นอนไม่มีการละเว้น
- 2) เสมอภาคการบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมเป็นสิ่งสำคัญ ไม่มีการเลือกปฏิบัติ
ระหว่างบุคคล คนที่มีอำนาจในสังคมกับคนที่ด้อยโอกาสทางสังคมต้องได้รับการปฏิบัติที่
เหมือนกัน
- 3) รวดเร็ว ความรวดเร็วในการบังคับใช้กฎหมายส่งผลต่อการข่มขวัญยับยั้งผู้ซึ่งคิด
จะกระทำผิดกฎหมาย ทำให้เกิดความรู้สึกว่ารัฐมีความจริงจังต่อการบังคับใช้กฎหมาย และเกิด
ความรู้สึกว่าเมื่อกระทำผิดกฎหมายแล้วจะไม่สามารถหนีพ้นกฎหมายไปได้
- 4) เหมาะสมต่อบทกฎหมายกับบทลงโทษที่จะได้รับเมื่อกระทำความผิดต้องม
ความเหมาะสมไม่น้อยจนเกินไป เพราะถ้าบทลงโทษน้อยเกินไปจะส่งผลทำให้ผู้กระทำความผิดไม่

เกรงกลัวต่อกฎหมาย และบทลงโทษก็ต้องไม่รุนแรงจนเกินไปจนทำให้เกิดการก่อกวนแก่งแย่งบุคคล ไม่ได้กระทำความผิดให้ต้องตกเป็นอาชญากรทั้งที่ไม่ได้เป็นผู้กระทำ

สำหรับการป้องกันอาชญากรรมด้วยวิธีการบังคับใช้กฎหมาย จะเห็นได้ในกระบวนการยุติธรรมที่มีลักษณะเน้นการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม (Crime Control) หากประเทศใดที่นำแนวทางการป้องกันอาชญากรรมวิธีนี้มาใช้ จะมีการกำหนดบทลงโทษทางกฎหมายต่อผู้กระทำผิดที่มีความรุนแรง สำหรับกรณีของประเทศไทย ยกตัวอย่าง เมื่อครั้งรัฐบาลประกาศสงครามกับยาเสพติดในปี พ.ศ.2545 ซึ่งรัฐบาลตอบโต้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดด้วยบทลงโทษที่รุนแรง มีการประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต ผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อบทลงโทษที่จะได้รับเมื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้นนอกจากนั้นควรมี

- 1) การจัดทำล้างตำรวจในเครื่องแบบออกตรวจตราป้องกันเหตุในพื้นที่ซึ่งทำการตรวจตราภายในชุมชนตลอด 24 ชั่วโมง
- 2) จัดสายตรวจรถจักรยานยนต์
- 3) รถยนต์ ออกตรวจตามจุดตรวจ (ตู้แดง) ป้องกันอาชญากรรม ตลอด 24 ชั่วโมง
- 4) การตั้งด่านตรวจค้นรถและบุคคลต้องสงสัย
- 5) การให้สายตรวจตรวจค้นบุคคล รถต้องสงสัยในที่สาธารณะ
- 6) การถ่ายรูปทำประวัติบุคคลต้องสงสัย
- 7) การจับกุมผู้กระทำผิดซึ่งหน้าและบุคคลตามหมายจับ ของตำรวจ

2.4.2 แนวคิดมวลชนสัมพันธ์

- 1) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนในพื้นที่และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนช่วยเหลือการป้องกันอาชญากรรม
- 2) การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร พฤติการณ์คนร้ายให้ประชาชนทราบเพื่อป้องกันตนเองจากภัยอาชญากรรม
- 3) การตรวจเยี่ยมชุมชน รับฟังปัญหา เเบาะแสคนร้ายแนะนำการป้องกันเหตุร้าย
- 4) โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย ช่วยดูแลเฝ้าระวังเหตุ แจ้งตำรวจ
- 5) โครงการอาสาสมัครแจ้งข่าว ช่วยตรวจตราดูแลพื้นที่และแจ้งเหตุ
- 6) โครงการอาสาสมัครตำรวจบ้าน เพิ่มกำลังสายตรวจภาคประชาชน
- 7) การสร้างเครือข่ายอาสาสมัครต่างๆ มาช่วยงานของตำรวจ (สถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง, 2559)

2.4.3 การปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

การปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีหลักการดำเนินงานทั้ง 4 ด้านดังนี้ (สุวัทธิ ไกรสกุลและจุฑาภรณ์ คงรักษักวิน, 2558)

1) ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การดำเนินการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและกว้างขวางครอบคลุมประชาชนทั่วประเทศเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจอย่างถูกต้อง มีทัศนคติที่ดีและมีความศรัทธาเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของตำรวจ

1.1) จัดทำเอกสารเผยแพร่ กิจการตำรวจและคู่มือในการรับบริการ แจกจ่ายแก่ประชาชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.2) จัดทำแถลงข่าวผลการปฏิบัติงานของตำรวจ แก่สื่อมวลชน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นประจำตามห้วงระยะเวลาและกรณีที่เหมาะสม

1.3) จัดนิทรรศการในโอกาสวันสำคัญของชาติและในโอกาสวันสำคัญของสำนักงานตำรวจแห่งชาติทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.4) เผยแพร่ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือข่ายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและสถานีวิทยุโทรทัศน์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2) ด้านการป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ การฝึกอบรมหรือจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างตำรวจกับกลุ่มเป้าหมายอันสำคัญคือ กลุ่มเด็ก เยาวชน กลุ่มอาชีพ กลุ่มชุมชนที่อยู่อาศัย ตลอดจนประชาชนทั่วไปในลำดับความเร่งด่วนแรกคือ ชุมชนแออัด สถาบันการศึกษา ชุมชนอยู่อาศัยในเขตเมืองเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเหล่านั้นสามารถพึ่งตนเองได้ระดับหนึ่ง เพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและเข้ามามีส่วนร่วมกับตำรวจทั้งทางตรงและโดยอ้อมในการป้องกันอาชญากรรม

3) ด้านการสนับสนุนกิจการตำรวจ ได้แก่

3.1) จัดตั้งองค์กรหรือปรับการจัดเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เพื่อให้มีฝ่ายอำนวยการและฝ่ายปฏิบัติการ รับผิดชอบงานนี้ขึ้นในทุกระดับ ตั้งแต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติลงไปจนถึงระดับสถานีตำรวจภูธร สถานีตำรวจนครบาลหรือหน่วยงานที่เทียบเท่าและพิจารณาให้มีการจัดเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการประจำเฉพาะในแต่ละหน่วยปฏิบัติการ

ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

3.2) จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ให้เพียงพอต่อความจำเป็น

3.3) พัฒนาคุณภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานด้านนี้อย่างลึกซึ้ง แท้จริงและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ภายใต้ข้อตระหนักที่ว่ายิ่งทำการพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้เป็นผู้มีคุณธรรม มีความเสียสละและรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ด้วยจิตสำนึกได้มากเท่าใดก็ยิ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้การปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการได้มากขึ้นเท่านั้น ด้วย

3.4) ให้ความรู้ด้วยการฝึกอบรมแก่กลุ่มบุคคลเป้าหมายเกี่ยวกับปัญหา ด้านอาชญากรรมหรืออุบัติภัยที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนการรู้จักวิธีการช่วยเหลือตนเองในเบื้องต้นหรือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว

3.5) ปลุกฝังอุดมการณ์แก่กลุ่มบุคคลเป้าหมายเพื่อให้รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองและหนทางที่จะได้มาซึ่งสิทธิหน้าที่ดังกล่าว ตามครรลองแห่งการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอีกทั้งเน้น ให้กลุ่มบุคคลเป้าหมายมีศรัทธายึดมั่น ในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความสำนึกและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

3.6) จัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรประชาชนที่ไม่ขัดต่อนโยบาย ของรัฐบาลและชักนำให้องค์กรเหล่านั้นดำเนินกิจกรรมที่เกื้อกูลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจทั้ง ในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการรักษาความมั่นคงของชาติ

3.7) ร่วมมือและสนับสนุนหน่วยราชการและภาคเอกชน ตามระบบพณีก กำลังเพื่อดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพแก่ประชาชน

3.8) แสวงหาความร่วมมือจากภาคเอกชน ทั้งในด้านเงินทุนและวัสดุ อุปกรณ์เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ

4) ด้านการประสานความร่วมมือระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้แก่ การประสานความร่วมมือระหว่างประชาชนกับตำรวจและการสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ เพื่อแก้ไขปัญหอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ อุบัติภัยและปัญหาอื่นๆ ในชุมชน หลังจากที่ ประชาชนในชุมชนได้มีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางแก้ไขแล้วคือ เป้าหมายสุดท้ายของงาน ชุมชนสัมพันธ์แต่เห็นชอบกับระบบประสานงานและดำเนินการประสานที่ดี ซึ่งแต่ละฝ่ายจะต้องมี

ความรู้ความเข้าใจและสำรวจจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาและจัดระบบประสานความร่วมมือที่ดีและมีประสิทธิภาพ

2.5 นโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับชุมชนสัมพันธ์

ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2555-2564 ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการองค์กรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยอาศัยการวิเคราะห์จากสภาพทั่วไปขององค์กร วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก จนนำมาสู่การกำหนดทิศทางการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยอาศัยยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ด้าน ภายใต้วิสัยทัศน์ “เป็นตำรวจมืออาชีพเพื่อความผาสุกของประชาชน” โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 ได้มุ่งเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนและการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจเป็นหลักดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ

เป้าประสงค์ 3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความเข้มแข็ง

เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นให้ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของตำรวจ

เป้าประสงค์ 3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความพึงพอใจ

เป็นกลยุทธ์ในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ประชาชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับตำรวจ โดยการให้รางวัลตอบแทนหรือการมอบประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติ อีกทั้งยังมอบสวัสดิการและค่าตอบแทนให้กับประชาชนตามความเหมาะสม จัดให้มีการประเมินผลการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่มีมาตรฐานชัดเจนอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ให้เป็นไปตามสภาพพื้นที่ เศรษฐกิจสังคม และความต้องการของประชาชน

เป้าประสงค์ 3.3 กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งและข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน

การสร้างพันธมิตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร ให้ประสานการปฏิบัติในการดำเนินงานในการเข้ามามีส่วนร่วม สร้างเป็นเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนให้เกิดความสอดคล้องซึ่งกันและกัน และลดการทำงานที่ทับซ้อนกันลง พร้อมทั้งปรับปรุง

ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคต่อการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ

เป้าประสงค์ 3.4 หน่วยงานและบุคลากรนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการประชาชน

การปฏิบัติงานตามแนวคิด Community Policing จะต้องยึดหลักการทำงานที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นพันธมิตรในเชิงหุ้นส่วนซึ่งกันและกันและกับระหว่างตำรวจกับชุมชน ให้ชุมชนหรือท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดแผนงานและนโยบายอย่างชัดเจน พร้อมทั้งการสร้างฐานข้อมูลของภาคเอกชน เช่นการขึ้นทะเบียนอาสาสมัครต่างๆ การกำหนดกิจกรรมและสมาชิกเครือข่ายของการดำเนินการ และสามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (แผนปฏิบัติการราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนนรงค์วันชา (2560) วิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพผู้ยามตำรวจชุมชน (โคบัง) ในการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจภูธรภาค 4 พบว่า 1) แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพบว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุส่งผลโดยตรงมี 4 ตัวแปรได้แก่ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและปัจจัยด้านมนุษยสัมพันธ์มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาประสิทธิภาพผู้ยามตำรวจชุมชน (โคบัง) ในการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจภูธรภาค 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, 2) รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพผู้ยามตำรวจชุมชน (โคบัง) ในการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจภูธรภาค 4 เป็นกิจกรรมในการพัฒนา 14 กิจกรรมได้แก่ กิจกรรมการวิเคราะห์ตนเอง กิจกรรมพัฒนาจิตใจ กิจกรรมการระดมสมองต้นไม้แห่งชีวิต กิจกรรมบทบาทสมมุติ กิจกรรมการพัฒนาอารมณ์กิจกรรมการรับรู้บทบาทและหน้าที่ กิจกรรมพัฒนาการพูด กิจกรรมการบริการที่ดี กิจกรรมการวิเคราะห์ตนเองด้วยหน้าต่าง โจ ฮา รี กิจกรรมการสร้างขวัญกำลังใจ กิจกรรมการศึกษาดูงาน กิจกรรมสถานีไขกุญแจ กิจกรรมผสมคำ ผสมคน กิจกรรม 5 ส. 3) ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพข้าราชการตำรวจผู้ปฏิบัติงานผู้ยามตำรวจชุมชน (โคบัง) ในการป้องกันอาชญากรรม โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานก่อนทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัฒน์วิทย์ แสงมุกดา (2560) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านสื่อวิทยุจรรยาเพื่อสังคม กรณีศึกษา: กลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานครพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านสื่อวิทยุจรรยาเพื่อสังคมเป็นกระบวนการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ การวางแผน การปฏิบัติ และการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การติดตามและประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การวางแผน 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านสื่อวิทยุจรรยาเพื่อสังคมจำแนกตามเพศอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพ ภูมิลำเนาเดิม การเป็นสมาชิกกลุ่มป้องกันอาชญากรรมและการเข้าอบรมการป้องกันอาชญากรรมทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การขับรถแท็กซี่ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, 3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านสื่อวิทยุจรรยา คือ การเข้าร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านสื่อวิทยุจรรยาเพื่อสังคมทำให้ผู้ขับแท็กซี่ได้รับความรู้เกี่ยวกับสาเหตุการเกิดอาชญากรรมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ขับแท็กซี่ด้วยกันเพื่อร่วมมือกันป้องกันการเกิดอาชญากรรม

ประจวบ โสคาบัน (2557) วิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่มีต่อการแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจภูธรบ้านเป่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิพบว่า การขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ด้านชุมชนสัมพันธ์มีมากที่สุด เนื่องจากขาดเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เพียงพอในการเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านต่างๆ มีภาระเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม ซึ่งในบางครั้งการปฏิบัติงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชน เกิดความผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนในข้อมูลที่แตกต่างกัน ซึ่งนำมาซึ่งความแตกแยกระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและชุมชนนั้นๆ ดังนั้นการที่จะทำให้งานด้านชุมชนสัมพันธ์นั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลและสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็คือการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนเพื่อป้องกันปราบปรามปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอื่นๆ ของสังคม โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องมีสัมพันธภาพที่ดีและเป็นมิตรกับชุมชน รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับชุมชนนั้นๆ ตลอดจนการเข้าถึงชุมชนอย่างแท้จริง อีกทั้งในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์นั้นจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ทำงานด้วยความจริงใจ ตลอดจนการเป็นที่พึ่งพิงของชุมชน การให้ความช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ เป็นต้น

ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณีและอุนิยา เลิศโตมรสกุล (2555) วิจัยเรื่องการนำกลยุทธ์แบบ Community Policing มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันอาชญากรรมในเขตเมือง: กรณีศึกษา ชุมชนในเขตลาดพร้าว บางนาและบางพลัด กรุงเทพมหานครพบว่า ภูมิหลังทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างหรือคณะกรรมการประจำชุมชนชุมชนจากทั้ง 3 พื้นที่ที่มีความใกล้เคียงกันทั้งทางด้าน อายุรายได้ระดับการศึกษา ระยะเวลาของการอยู่อาศัย สถานภาพทางด้านครอบครัวและทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการหรือการดำเนินโครงการต่างๆ ในชุมชน กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีตำแหน่งหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการประจำชุมชนจำนวน 19 ราย รองประธานคณะกรรมการฯ จำนวน 30 ราย เลขานุการจำนวน 25 ราย เภรณูญิกและประชาสัมพันธ์จำนวน 19 ราย วิเทศสัมพันธ์จำนวน 16 ราย ฝ่ายบริหารจำนวน 23 ราย และตำแหน่งอื่นๆ อีก 70 รายนอกจากนั้นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านพื้นที่ที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่กับปัจจัยทางด้านความตระหนักถึงปัญหาอาชญากรรมในชุมชน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์แบบตำรวจชุมชน ความพึงพอใจต่อกิจกรรมต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน รูปแบบที่เหมาะสมของกลยุทธ์แบบตำรวจชุมชนที่ควรจะนำมาใช้ในชุมชน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในชุมชนของคณะกรรมการประจำชุมชนก็พบว่า ปัจจัยทางด้านพื้นที่ที่คณะกรรมการฯ อาศัยอยู่ส่งผลทำให้เกิดความตระหนักในปัญหาอาชญากรรมฯ เหล่านี้แตกต่างกันน้อยมาก จะแตกต่างกันในบางเรื่องเท่านั้นกล่าวได้ว่า คณะกรรมการประจำชุมชนในเขตพื้นที่ลาดพร้าว บางนาและบางพลัดมีความตระหนักถึงปัญหาอาชญากรรมในชุมชนความพึงพอใจต่อกิจกรรมต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่เหมาะสมของกลยุทธ์แบบตำรวจชุมชนที่ควรจะนำมาใช้ในชุมชนและปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในชุมชนที่มีคล้ายคลึงกันไม่แตกต่างกัน จะแตกต่างกันเฉพาะเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์แบบตำรวจชุมชนเท่านั้น แต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก (คือเป็นความแตกต่างที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันแต่ค่อนข้างไปทางมากน้อยเท่านั้นแม้จะแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม)

ธนานพ นิ่มสุวรรณ (2555) วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลกพบว่า 1) สภาพการปฏิบัติงานสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและปัญหาการปฏิบัติงานสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2) แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาตามดังนี้ ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ควรเพิ่มกำลังพลตำรวจสายตรวจให้เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากในปัจจุบันกำลังพลที่ปฏิบัติงานมีน้อย ด้านการสร้างความปลอดภัย ความอบอุ่นใจให้กับประชาชนที่

พบเห็น ควรเข้าไปพบปะพูดคุยกับประชาชนตามสถานที่ต่างๆ ฝึกการมีมนุษยสัมพันธ์เพื่อสร้างมวลชนและแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ด้านการให้ความช่วยเหลือ แนะนำและบริการประชาชนในบริเวณใกล้เคียงที่ตรวจ ควรตั้งจุดบริการ ประชาสัมพันธ์ ให้ความช่วยเหลือประชาชนในสถานที่ต่างๆ โดยเฉพาะบริเวณที่มีประชากรหนาแน่นหรือมีการรวมตัวกัน เช่นตลาดนัดหรือศูนย์การค้า ด้านการประชาสัมพันธ์และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ควรจัดชุดสำรวจชุมชนสัมพันธ์เข้าไปสร้าง ความใกล้ชิดกับประชาชนเพื่อแสวงหาความร่วมมือและข่าวสารจากประชาชน

นิรุตติ คุณชัย (2554) วิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดกำแพงเพชรพบว่า 1) สภาพการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดกำแพงเพชร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดกำแพงเพชร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) แนวทางการพัฒนาตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดกำแพงเพชร ทั้ง 7 ด้าน มีดังนี้จัดเจ้าหน้าที่ชุดตำรวจชุมชนสัมพันธ์เข้าพบปะเยี่ยมเยียนประชาชน และผู้นำชุมชนอย่างสม่ำเสมอจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาพร้อมหาแนวทางการแก้ไขโดยเน้นความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมคิด ตัดสินใจจัดประชุมผู้นำชุมชน ประชาชน คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครหมู่บ้าน เพื่อแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วางแผน ลงมติแผนการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดระบบงานและขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมสภาพและปัญหาในชุมชน จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน อาสาสมัครหมู่บ้านในเรื่องการป้องกันอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ อุบัติภัยและปัญหาความปลอดภัยต่างๆ จัดประชุมระหว่างผู้นำชุมชน ประชาชน เจ้าหน้าที่ตำรวจ ชี้แจงเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองดีตลอดจนวิธีการแจ้งเหตุและข่าวสารให้กับตำรวจและจัดทำแบบสอบถามเก็บข้อมูลผลกระทบต่างๆ ในการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จนเรศ คำเขียนและ ประทีป ตระกูลสา (2553) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์: กรณีศึกษาพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร พบว่าความสัมพันธ์ตัวแปรกับผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพทางสังคมและการติดต่อสื่อสารกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่อยากมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของตำรวจในทุกๆด้าน ถึงแม้ว่าผลการวิจัยจะออกมาว่ามี

ส่วนร่วมที่อยู่ในระดับน้อย แต่ประชาชนก็ยังรู้สึกว่าการได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆกับตำรวจแล้วทำให้รู้สึกมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองหรือของชุมชน อีกทั้งประชาชนก็ยังอยากที่จะมีส่วนร่วมที่ได้ช่วยกันป้องกันอาชญากรรมและยาเสพติดในสังคม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธร โพรงมะเตือ จังหวัดนครปฐมเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีในการดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 3.4 เครื่องมือในการวิจัย
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธร โพรงมะเตือ จังหวัดนครปฐมเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการในการเก็บข้อมูลคือ การสัมภาษณ์เชิงลึก หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ ระดับบุคคล หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายอื่นๆ นอกจากชุดชุมชนสัมพันธ์ หัวหน้าชุมชน ประชาชนและอาสาสมัครตำรวจบ้าน ซึ่งหน่วยในการวิเคราะห์เหล่านี้ต้องมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับชุมชนสัมพันธ์ รวมถึงมีความเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่การเข้าร่วมชุมชนสัมพันธ์

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธร โพรงมะเตือ จังหวัดนครปฐมผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

- 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) การสัมภาษณ์เชิงลึก ด้วยวิธีการ Face to Face เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและครอบคลุมเกี่ยวกับบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน เพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบของคำถามในการวิจัยที่ตั้งไว้คือ

2.1) บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม มีบทบาทด้านใดบ้างและอย่างไรบ้าง

2.2) ปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จมีปัจจัยอะไรบ้าง

2.3) ข้อเสนอแนะ แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐมมีข้อเสนอแนะด้านใดบ้างและควรมีวิธีในการเพิ่มประสิทธิภาพอย่างไร

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญที่คัดเลือกไว้แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

- 1) เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
- 2) เจ้าหน้าที่ตำรวจสายอื่นๆ นอกจากชุดชุมชนสัมพันธ์
- 3) หัวหน้าชุมชน
- 4) ประชาชน
- 5) อาสาสมัครตำรวจบ้าน

3.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน:กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยมีวิธีการในการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้

- 1) เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ที่มีประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 1 นาย
- 2) เจ้าหน้าที่ตำรวจสายอื่นๆ นอกจากชุดชุมชนสัมพันธ์ ที่มีประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 3 นาย
- 3) หัวหน้าชุมชน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
- 4) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

5) อาสาสมัครตำรวจบ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

ตารางที่ 3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	จำนวน
เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	1 นาย
เจ้าหน้าที่ตำรวจสายอื่นๆ นอกจากชุดชุมชน	3 นาย
หัวหน้าชุมชน	2 คน
ประชาชน	2คน
อาสาสมัครตำรวจบ้าน	2 คน
รวม	10 คน

ผู้วิจัยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีบทบาทในการทำงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน รวมถึงมีประสบการณ์ในการทำงานและการเข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง

3.4 เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย

ชุดคำถามที่ 1 ใช้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ชุดคำถามที่ 2 ใช้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจสายอื่นๆ นอกจากชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

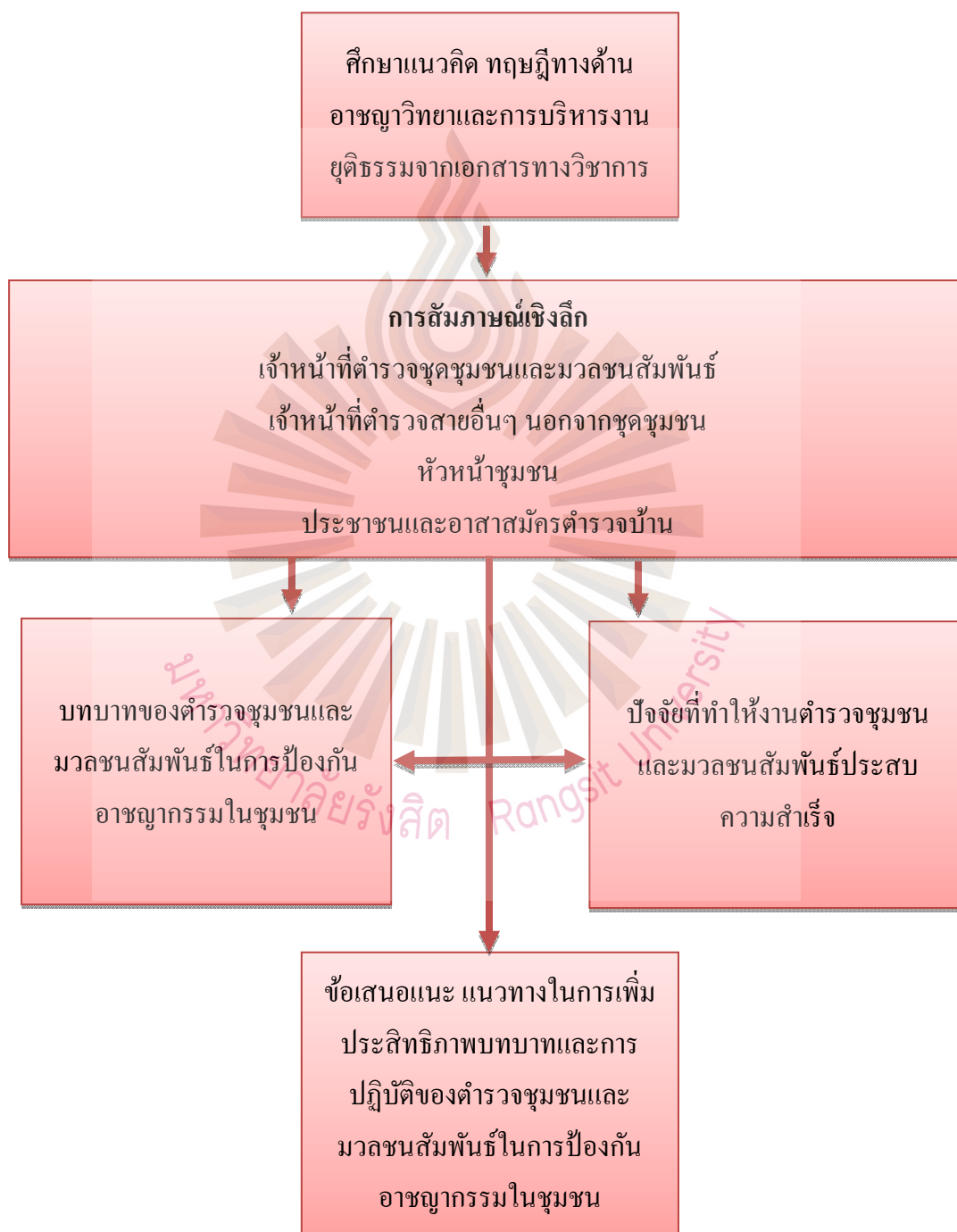
ชุดคำถามที่ 3 ใช้สัมภาษณ์ประชาชนในชุมชน ประกอบด้วย หัวหน้าชุมชน ประชาชน และ อาสาสมัครตำรวจบ้าน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน: กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อกำหนดหัวข้อ กลุ่มหัวข้อสำคัญ (Topic or Category) และการขยายข้อมูลที่ได้อีกมา

3.6 กรอบแนวทางในการศึกษาวิจัย

รูปที่ 3.1 กรอบแนวทางในการศึกษาวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐมมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม 2) ศึกษาปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐมให้ประสบความสำเร็จ 3) เพื่อศึกษาหาข้อเสนอแนะและแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐม โดยสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึกได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

4.1 บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

4.2 ปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จ

4.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐมมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1

“รองสารวัตรสอบสวนสถานีตำรวจภูธร โพรงมะเคือ มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่สอบสวน 5 ปีลักษณะงานที่เกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญาและจราจรที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชนที่รับผิดชอบเป็นสภาพพื้นที่เกษตรกรรม สภาพชุมชนในปัจจุบันมีปัญหาด้านยาเสพติดและการลักทรัพย์เป็นส่วนใหญ่ ชุมชนที่อยู่ในเขตรับผิดชอบปัญหาอาชญากรรมที่พบส่วนใหญ่เป็นเรื่องของยาเสพติดและลักทรัพย์ แต่เกิดขึ้นไม่บ่อย ส่วนมากจะเป็นความผิดทางแพ่งมากกว่าทางอาญา นอกจากนั้นมีการทะเลาะวิวาทบางครั้ง” (ร.ต.อ.ช., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2

“รองผู้กำกับการสืบสวน สถานีตำรวจภูธร โพรงมะเคือรับ ปฏิบัติหน้าที่มา 2 ปี ลักษณะพื้นที่ชุมชนในพื้นที่ โพรงมะเคือก็เป็นตำบลที่แยกมาจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง มีความแตกต่างกันคือ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นชนบท ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ชุมชนเป็นลักษณะหมู่บ้านไม่ได้เป็นชุมชนเมืองอาชญากรรมในพื้นที่มีลักษณะเบาบาง แต่โดยทั่วไปมียาเสพติด แต่เหตุลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ นานๆ จะมีสักครั้ง สำหรับอาชญากรรมส่วนใหญ่ เช่น ฉกฉกกรรม อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ไม่ค่อยปรากฏเพราะว่ามีธนาคารเพียงแห่งเดียว การเกิดอาชญากรรมเหมือนพื้นที่ทั่วไปที่พบมากที่สุดคือ ยาเสพติด รองลงมาเกี่ยวกับทรัพย์โดยยาเสพติดประเภทเสพจะพบได้บ่อยเพราะในเขตพื้นที่จะค่อนข้างเป็นชนบท ไม่ได้เป็นแหล่งพักยาเสพติดมีจำหน่ายบ้างแต่เป็นผู้จำหน่ายรายย่อย” (พ.ต.ท. ก., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3

“ผู้บังคับหมู่งานป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธร โพรงมะเคือ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5 ปี ลักษณะชุมชนเป็นชุมชนเกิดใหม่ มีประชากรพอสมควร ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และพนักงานโรงงานปัญหาทั่วไปของชุมชนเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมแต่สภาพทั่วไปปกติดี สภาพปัญหาการเมืองและเศรษฐกิจหรือสิ่งแวดล้อม มีปัญหาสิ่งแวดล้อมเพราะกำลังเจริญเติบโต มีการขยายชุมชน มีโรงงานอาชญากรรมที่พบเจอบ่อยๆ เป็นปัญหายาเสพติดผู้เสพรายย่อยลักเล็กขโมยน้อยและทำร้ายร่างกาย” (ด.ต.ป., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4

“สารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมวลชนสัมพันธ์ปฏิบัติงานมาตั้งแต่ พ.ศ.2554 เป็นรองหัวหน้าชุดและเป็นหัวหน้าชุดตั้งแต่พ.ศ.2557 หน้าที่ในงานมวลชนสัมพันธ์ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าชุดและนำผู้ได้บังคับบัญชาในทีมออกปฏิบัติงานสภาพชุมชนในพื้นที่เป็นชุมชนค่อนข้างชนบท มีในสวนชุมชนเมืองจะอยู่เทศบาลโพรงมะเดื่อซึ่งมี 2 ชุมชนที่เป็นเมือง แต่ยังมีสภาพเป็นชนบทส่วนใหญ่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรมโรงงานขนาดกลาง ส่วนใหญ่จะเน้นที่เกษตรกรรมชุมชนที่นี่เป็นชุมชนดั้งเดิมส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีปัญหาในพื้นที่ชุมชนเป็นชุมชนดั้งเดิมคนในพื้นที่ก็จะเป็นคนเดิมๆ ทำให้ปัญหาอาชญากรรมส่วนใหญ่ในพื้นที่จะเป็นยาเสพติด มีลักเล็กขโมยน้อยบ้างแต่ไม่เยอะมากทั้งนี้พื้นที่นี้มีปัญหาเกี่ยวกับการเมืองมาตั้งแต่ พ.ศ.2550-2553 ด้านการเมือง เนื่องจากว่าการเมืองท้องถิ่น แต่ปัจจุบันนี้ในส่วนของผู้นำท้องถิ่นสามารถเข้ากันได้ ปัญหาการเมืองจึงไม่มีเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ที่ปานกลางไม่ถึงกับยากจนหรือร่ำรวย คนที่ยากจนจริงๆ มีประมาณ 5-10% เท่านั้น ส่วนใหญ่ฐานะปานกลางมีปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมเนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีประชาชนที่มีสถานประกอบการ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ต่างๆ และเคยมีปัญหาโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ปล่อยน้ำเสียและมลพิษ แต่มีหน่วยงานที่เข้าไปพูดคุยก็สามารถแก้ไขปัญหาได้” (พ.ต.ท. ร., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5

“ผู้ใหญ่บ้าน ทำงานมา 22 ปี ชุมชนมีลักษณะสภาพแวดล้อมที่ดีมีอาชีพส่วนตัวหรือธุรกิจส่วนตัวเช่น เจ้าของสิบล้อ โรงงานอุตสาหกรรม สำหรับปัญหาอาชญากรรมส่วนใหญ่เป็นยาเสพติด ลักเล็กขโมยน้อยและได้ทำการปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่จนหมดไป โดยจะปราบปรามอาชญากรรมทั้งทางตรงหรือทางอ้อม โดยทางตรงคือขอร้องให้ผู้กระทำผิดเลิกพฤติกรรมกระทำผิดโดยไปหารี้อกับครอบครัว ส่วนการปราบปรามอาชญากรรมในทางอ้อมจะพาไปบำบัดรักษาที่ที่อำเภอหรือตำบล ส่วนการลักขโมย วังราว ปล้นทรัพย์ มีน้อยมาก ซึ่งในหมู่บ้านมีชุมชนและมวลชนสัมพันธ์และมีการตรวจชุมชนที่คอยป้องกันปราบปรามอาชญากรรม” (นาย ค., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6

“ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 อายุ 53 ปี มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 4 ปีคนในชุมชนประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ได้แก่ ปลูกอ้อย ทำนา ข้าวโพดแ่ก่กล้วยน้ำว้าและกล้วยหอม ในชุมชนมีปัญหาอาชญากรรม เช่น ปล้นทรัพย์ ยาเสพติด เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นไม่บ่อย มีปัญหาทะเลาะกันบ้างและมีวิธีการในแก้ปัญหาด้วยวิธีการไกล่เกลี่ย” (นาย จ., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7

“อายุ 53 ปี ตำแหน่งประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ระยะเวลาประมาณ 17 ปีพื้นฐานของชุมชนมีลักษณะเป็นของหมู่บ้าน โดยหมู่ที่ 4 อย่างสถานีตำรวจนี้ แต่เดิมอยู่หมู่ที่ 4 แต่พอแบ่งหมู่บ้านให้เป็นสัดส่วน กำนันก็เลยตัดสถานีตำรวจนี้มาอยู่ที่หมู่ 14 และหมู่ที่ 4 จะมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง วัดตัดไปให้หมู่ที่ 11 เพราะฉะนั้นจะมีแค่สถานีที่สำคัญของชุมชนเหลือที่เดียวส่วนมากมีอาชีพรับจ้าง ทำไร่ ทำสวนและสภาพของชุมชนมีปัญหาเรื่องสภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้านโดยชาวบ้านมีรายได้น้อย ส่วนปัญหาทางด้านอาชญากรรมไม่ค่อยพบจะมีเพียงแต่ปัญหาเรื่องเด็กแว้น ขับรถแข่งกันและส่งเสียงรบกวนให้แก่ชาวบ้าน” (นาย บ., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 8

“อายุ 53 ปี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 28 ปี ปัจจุบันประกอบอาชีพค้าขายคนในชุมชนส่วนมากประกอบอาชีพทางการเกษตรและปัญหาอาชญากรรมในชุมชนที่พบส่วนมากจะเป็นการทะเลาะวิวาท” (นาง ม., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9

“อายุ 59 ปี ตำแหน่งที่อยู่ชุมชนคือ ประธานหมู่บ้าน รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและอาสาสมัครของกรมทางหลวงระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 23 ปีลักษณะพื้นฐานของชุมชนส่วนใหญ่เป็นการทำเกษตร ปลูกผักลิ้มลูกและมีสถานประกอบการสภาพปัญหาในชุมชนตอนนี้มีปัญหาเรื่องแต่งรถส่งเสียงดังหรือเด็กแว้น ส่วนอื่นๆ มีทั่วไปปัญหาอาชญากรรมมีเรื่องลักขโมยถ้าเกิดปัญหาเกิดขึ้นจะสามารถไกล่เกลี่ยในเบื้องต้นได้” (นาย ย., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 10

“อายุ 61 ปี ตำแหน่งในชุมชนเป็นอาสาสมัคร ร่องหัวหน้าชุดชุมชนในสถานีตำรวจภูธรคลองมะเดื่อ ระยะเวลาที่อาศัยประมาณ 20 ปี ลักษณะพื้นฐานของชุมชนมีประชาชนมาก รวมถึงโรงงานอุตสาหกรรม แต่มีเจ้าหน้าที่คอยสอดส่องดูแล รวมถึงมีผู้ใหญ่บ้านและกำนัน แต่จะเน้นทางเจ้าหน้าที่ในการออกตั้งด่านออกตรวจพื้นที่ปัญหาในชุมชนส่วนมากจะมีการดื่มสุรา ทะเลาะวิวาทในชุมชน ซึ่งเมื่อเกิดเหตุจะแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปตรวจสอบและตักเตือน” (นาย อ., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

4.1 บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐมคือ

1) บทบาทในชุมชนมวลชนสัมพันธ์ มีบทบาทที่ดีเพราะว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะได้พบปะประชาชน มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับทราบ โดยจะประชุมกัน ทุกเดือน ซึ่งโครงการที่ทำอยู่ได้รับผลตอบรับที่ดี เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ใกล้ชิดชุมชนทำให้ปัญหาอาชญากรรมลดลงและชาวบ้านอยู่อย่างปลอดภัย

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4 ได้กล่าวถึงบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...โครงการหรือกิจกรรมที่ได้ทำก็ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดีการปฏิบัติงานจะคำนึงถึงชุมชนจะต้องมีการเรียกชุมชนเข้ามาประชุม เมื่อคำนึงถึงชุมชนชุมชนจะมีประชามหมู่บ้าน มีการรวมตัวเพื่อพูดคุยประชุมกัน โครงการนี้เป็นหนึ่งในโครงการรัฐบาลสมัยก่อน แต่นำมาประยุกต์กับชุมชนทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งเพราะว่าชุมชนและประชาชนตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมา นอกจากนั้นชุมชนปลอดภัยจากยาเสพติดและร่วมกันแก้ปัญหาได้...” (พ.ต.ท. ร., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...บทบาทในชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีบทบาทที่ดีและเป็นไปตามกรอบการดำเนินงานเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจจะได้พบปะประชาชน ได้พูดคุย มีปัญหาสามารถปรึกษาได้ เข้าถึงประชาชนมากขึ้น มีโครงการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปช่วยเหลือได้แก่โครงการ CPO ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชน เจ้าหน้าที่ตำรวจจะอยู่ในชุมชนประมาณ 2 ปี กิจกรรมในโครงการได้แก่ การป้องกันปราบปรามยาเสพติด การป้องกันการลักเล็กขโมยน้อยโดยจะเข้าถึงชุมชนที่มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ โดยจะมีการประชุมทุกเดือนซึ่งโครงการดังกล่าวส่งผลให้สังคมเกิดความสงบเรียบร้อย...” (นาย ค., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

การที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนนโยบายและกรอบการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนของตนเอง โดยให้ความสนใจที่จะเข้าประชุมพบปะหารือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชน จะทำให้ทราบถึงปัญหาที่แท้จริง และร่วมกันกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประจวบ โสคาบัน (2557) วิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่มีต่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจภูธรบ้านเป่า อำเภอกะเปอร์สมุทรสาคร จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ในบางครั้งการปฏิบัติงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชน เกิดความผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนในข้อมูลที่แตกต่างกัน ซึ่งนำมาซึ่งความแตกแยกระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและชุมชนนั้นๆ ดังนั้นการที่จะทำให้งานด้านชุมชนสัมพันธ์นั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์ก็คือการแสวงความร่วมมือจากประชาชนเพื่อป้องกันปราบปรามปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอื่นๆ ของสังคม โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องมีสัมพันธภาพที่ดีและเป็นมิตรกับชุมชน รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับชุมชนนั้นๆ ตลอดจนการเข้าถึงชุมชนอย่างแท้จริง

2) บทบาทด้านการป้องกันปัญหาอาชญากรรม ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ โดยแนะนำให้ความรู้เรื่องสิ่งที่ผิดกฎหมาย

จากการศึกษาข้อมูล พบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6 ได้กล่าวถึงบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจมีบทบาทเข้าไปช่วยป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรมโดยแนะนำให้ความรู้เรื่องสิ่งที่มีลักษณะคล้ายกันคนในชุมชน...” (นาย จ., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

สอดคล้องกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

“...นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนมีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรมโดยได้มีการจัดอบรมให้ความรู้กับประชาชน...” (นาย บ., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

และสอดคล้องกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9 ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

“...มีบทบาทเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาอาชญากรรมโดยส่วนตัวเห็นว่ามีความปลอดภัยมากขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เข้าไปให้ความรู้กับคนในท้องที่ มีบทบาทในการให้ความรู้ว่ากิจกรรมของตำรวจ งานมวลชนสัมพันธ์และการที่มีตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ทำให้ทราบว่าในการเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานจะต้องมีบทบาทอย่างไร แล้วต้องไปแนะนำให้ชาวบ้านอย่างไร...” (นาย ย., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่สำคัญประการหนึ่งคือ การให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ให้มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒน์วิทย์ แสงมุกดา (2560) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านสื่อวิทยุกระจายเพื่อสังคม กรณีศึกษา: กลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร พบว่า การเข้าร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจผ่านสื่อวิทยุกระจายเพื่อสังคมทำให้ผู้ขับแท็กซี่ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุการเกิดอาชญากรรมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ขับแท็กซี่ด้วยกันเพื่อร่วมมือกันป้องกันการเกิดอาชญากรรม

3) บทบาทในการป้องกันอาชญากรรม ดูแลความปลอดภัย เมื่อมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาตรวจตราในช่วงตอนเย็นและช่วงใกล้สว่างทำให้ปัญหาการที่เกิดขึ้นในชุมชนลดน้อยลง นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนยังมีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรม โดยได้มีการจัดอบรมให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้นเพื่อสามารถป้องกันตนเองในเบื้องต้นได้

จากการศึกษาข้อมูล พบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 ได้กล่าวถึงบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...บทบาทในการแก้ไขปัญหอาชญากรรมในชุมชนในส่วนของฝ่ายสืบสวน แม้จะไม่ได้เข้าไปคลุกคลีกับประชาชนในชุมชนมากนัก แต่ก็ได้รับการประสานขอกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน เข้าไปช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่างๆ ในชุมชน อาทิเช่น การลักลอบเล่นการพนัน ยาเสพติด เป็นต้น...” (พ.ต.ท. ก., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

และสอดคล้องกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

“...บทบาทในการป้องกันอาชญากรรมคิดว่า มีความปลอดภัย มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาในช่วงตอนเย็นและช่วงใกล้สว่าง ทำให้ปัญหาการลักขโมยในหมู่บ้านลดน้อยลง...” (นาย บ., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ความสม่ำเสมอในการเข้าตรวจตราท้องที่ของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการเกาะติดพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อใจและไว้วางใจเจ้าหน้าที่ตำรวจ และลบความรู้สึกที่เห็นตำรวจเป็นคนแปลกหน้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนานพ นิมสุวรรณ (2555) วิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก พบว่า การสร้างความใกล้ชิด ความอบอุ่นใจให้กับประชาชนที่พบเห็น ควรเข้าไปพบปะพูดคุยกับประชาชนตามสถานที่ต่างๆ ฝึกการมีมนุษยสัมพันธ์เพื่อสร้างมวลชนและแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ด้านการให้ความช่วยเหลือ แนะนำและบริการประชาชนในบริเวณใกล้เคียงที่ตรวจ ควรตั้งจุดบริการ ประชาสัมพันธ์ ให้การช่วยเหลือประชาชนในสถานที่ต่างๆ โดยเฉพาะบริเวณที่มีประชากรหนาแน่นหรือมีการรวมตัวกัน เช่น ตลาดนัดหรือศูนย์การค้า ด้านการประชาสัมพันธ์และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ควรจัดชุดตำรวจชุมชนสัมพันธ์เข้าไปสร้าง ความใกล้ชิดกับประชาชนเพื่อแสวงหาความร่วมมือและข่าวสารจากประชาชน

4) บทบาทด้านการทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจ รู้สึกดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้าไปสัมผัสกับประชาชนเพิ่มขึ้น คุณเลชุมชนเพิ่มขึ้นแทนที่จะไปเน้นการจับกุมการระงับเหตุอย่างเดียว

จากการศึกษาข้อมูล พบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 8 ได้กล่าวถึงบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...ปัจจุบันจะมีตำรวจมวลชนสัมพันธ์เข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งโดยส่วนตัวเชื่อว่าจะช่วยในการลดเหตุอาชญากรรมได้และมีความพึงพอใจที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปสัมผัสกับประชาชนเพิ่มขึ้น คุณเลชุมชนเพิ่มขึ้น

แทนที่จะไปเน้นการจับกุมและระงับเหตุอย่างเดียว...” (นาง ม., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

และสอดคล้องกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9 ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

“...บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในของสถานีตำรวจภูธร โพรงมะเตือ จังหวัดนครปฐม เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจอื่นๆ ดีมากเพราะมีกระแสบริบของชาวบ้านดีมากที่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยดูแลเข้าไปมีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรม พอมีตำรวจชุมชนสัมพันธ์เข้าไปทำให้ชาวบ้านรู้สึกดีและเป็นมิตรกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมากขึ้นในการให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ รวมถึงการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม...” (นาย ย., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

หลักการทำงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่เพิ่มเติมจากการทำงานของตำรวจแบบเดิมที่มุ่งเพียงมีสายตรวจคอยออกตรวจตามจุดต่างๆ และจับกุมผู้กระทำความผิด คือต้องมุ่งเข้าหาชุมชนและต้องทำงานร่วมกับประชาชนเพื่อป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจนเรศคำเขียนและประทีป ตรีภูคสา (2553) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์: กรณีศึกษาพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร พบว่า ประชาชนก็ยังรู้สึกว่าการได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับตำรวจแล้วทำให้รู้สึกมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองหรือของชุมชน อีกทั้งประชาชนก็ยังอยากที่จะมีส่วนร่วมที่ได้ช่วยกันป้องกันอาชญากรรมและยาเสพติดในสังคมอีกด้วย

5) บทบาทในการ ใกล้เคียงหรือแก้ไขปัญหาเบื้องต้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมหรือถ้าเป็นเรื่องเล็กน้อยเจ้าหน้าที่จะเรียกมาใกล้เคียง โดยมีผู้นำชุมชน ผู้ปกครองและส่วนมากจะยุติได้ยกเว้นปัญหานั้นเป็นปัญหาใหญ่ ไม่สามารถยอมความได้

จากการศึกษาข้อมูล พบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 ได้กล่าวถึงบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ถ้าเป็นเรื่องเล็กน้อยสามารถเรียกมาใกล้เคียง เรียกผู้นำชุมชนมาร่วมใกล้เคียง ส่วนมากจะยุติได้วันแต่จะโทษ มีความรุนแรง ผู้ให้ข้อมูลไม่เคยร่วมในการทำงานของชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เนื่องจากในส่วนของงานสอบสวนไม่มีบทบาทในส่วนนี้ แต่ในข้อเท็จจริงแล้วควรจะมี

ด้วย ถ้าเป็นไปได้อยากจะเข้าร่วมชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ แต่เรื่องของระยะเวลาค่อนข้างจำกัดเพราะว่าเป็นสายงานภาคปฏิบัติ...” (ร.ต.อ. ช., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ต้องส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ โดยการนำหลักการยุติธรรมสมานฉันท์และการยุติธรรมชุมชน มาใช้แก้ปัญหาภายในชุมชน (สถานีตำรวจภูธรคอนสจิก จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2559)

6) บทบาทในด้านการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจในชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีบทบาทในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชนและช่วยการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม รวมถึงปัญหาต่างๆ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยลงพื้นที่ในชุมชนอย่างสม่ำเสมอและตรวจตราสิ่งผิดปกติที่อาจเกิดขึ้น

จากการศึกษาข้อมูล พบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 ได้กล่าวถึงบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานและคอยลงพื้นที่ในชุมชนอย่างสม่ำเสมอและตรวจตราสิ่งผิดปกติที่อาจเกิดขึ้น ...” (ด.ต. ป., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

การออกตรวจของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จะเข้าไปตามพื้นที่ต่างๆ เป็นไปตามสภาพพื้นที่และสภาพอาชญากรรม โดยการเพิ่มความถี่การตรวจในบริเวณที่เกิดอาชญากรรมบ่อยครั้ง และหาสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมเพื่อแก้ไขต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒน์วิทย์ แสงมุกดา (2560) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านสื่อวิทยุจราจรเพื่อสังคม กรณีศึกษา: กลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านสื่อวิทยุจราจรเพื่อสังคมเป็นกระบวนการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมของตำรวจ โดยร่วมกันแจ้งผ่านสื่อวิทยุจราจรให้ระวังภัยในบริเวณมีปัญหาอาชญากรรมเกิดขึ้นบ่อยครั้ง

7) บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมีโครงการหรือกิจกรรมที่ชัดเจน ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดีการปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมหรือการดำเนินงานต่างๆ จะคำนึงถึงชุมชนด้วย

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 ได้กล่าวถึงบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...บทบาทในชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีบทบาทที่ดีและเป็นไปตามกรอบการดำเนินงานเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจจะได้พบปะประชาชน ได้พูดคุย มีปัญหาสามารถปรึกษาได้ เข้าถึงประชาชนมากขึ้น มีโครงการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปช่วยเหลือได้แก่โครงการ CPO ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชน เจ้าหน้าที่ตำรวจจะอยู่ในชุมชนประมาณ 2 ปี กิจกรรมในโครงการได้แก่ การป้องกันปราบปรามยาเสพติด การป้องกันการลักเล็กขโมยน้อยโดยจะเข้าถึงชุมชนที่มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ โดยจะมีการประชุมทุกเดือนซึ่งโครงการดังกล่าวส่งผลให้สังคมเกิดความสงบเรียบร้อย...” (นาย ค., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

การมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสามารถเข้ามามีบทบาทในการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกถึงการมีส่วนร่วม และเกิดพันธะในเชิงหุ้นส่วนกับชุมชนที่ตนอยู่อาศัย ส่งผลดีต่อประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุติ คุณชัย (2554) วิจัยเรื่องแนวทางการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาพร้อมหาแนวทางการแก้ไขโดยเน้นความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมคิดตัดสินใจ จัดประชุมผู้นำชุมชน ประชาชน คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครหมู่บ้าน เพื่อแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วางแผน ลงมติแผนการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดระบบงานและขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมสภาพและปัญหาในชุมชน ส่งผลต่อกระบวนการทำงานให้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.2 ปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จ

1) ปัจจัยด้านงบประมาณ แผนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องและนโยบายของกรมการปกครองหรือส่วนท้องถิ่น

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จ ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...ปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จ ได้แก่ งบประมาณ แผนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องและนโยบายของกรมการปกครองเพราะปัจจัยดังกล่าวทำให้สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและเป็นระบบ เช่น งบประมาณต้องใช้ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับตำรวจชุมชนหรือมวลชนสัมพันธ์ใช้ในการดำเนินงานต่างๆ นอกจากนั้นการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานต่างๆ รวมถึงประชาชน ถ้ามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันก็จะทำงานประสบความสำเร็จได้ ด้านนโยบายมีความสำคัญเช่นเดียวกันเพราะต้องระบุนโยบาย ยุทธศาสตร์ลงในแผนการดำเนินงานแต่ละปีและจะมีการประเมินผลภายหลังที่เสร็จสิ้น โครงการต่างๆ จึงทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จ...” (ร.ต.อ. ช., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

และสอดคล้องกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

“...การวางแผนในการดำเนินงานด้านตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ทำให้งานก่อนที่จะปฏิบัติได้วางแผนเป็นขั้นเป็นตอน ลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงานในแต่ละด้านซึ่งการวางแผนร่วมกันของสมาชิกที่เกี่ยวข้องได้ข้อมูลที่หลากหลาย วางแผนได้เป็นอย่างดีและส่งผลงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์และมวลชนสัมพันธ์ประสบความสำเร็จ...” (ด.ต. ป., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

การจัดตั้งหน่วยเฉพาะที่ทำงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยกำหนดแผนภารกิจที่ชัดเจน โดยตระหนักถึงการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับตำรวจ และได้รับการจัดสรรงบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน จึงจะทำให้การทำงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และอุนิษา เลิศโตมรสกุล (2555) วิจัยเรื่องการนำกลยุทธ์แบบ Community Policing มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันอาชญากรรมในเขตเมือง: กรณีศึกษาชุมชนในเขตลาดพร้าว บางนาและบางพลัด กรุงเทพมหานคร ปัจจัยทางด้านพื้นที่ที่คณะกรรมการฯ อาศัยอยู่ส่งผลทำให้เกิดความตระหนักในปัญหาอาชญากรรมฯเหล่านี้แตกต่างกันน้อยมากจะแตกต่างกันในบางเรื่องเท่านั้นอาจกล่าวได้ว่า

คณะกรรมการประจำชุมชนในเขตพื้นที่ลาดพร้าว บางนาและบางพลัดมีความตระหนักถึงปัญหาอาชญากรรมในชุมชนความพึงพอใจต่อกิจกรรมต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่เหมาะสมของกลยุทธ์แบบตำรวจชุมชนที่ควรจะนำมาใช้ในชุมชน และปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในชุมชนที่มีคล้ายคลึงกันไม่แตกต่างกัน จะแตกต่างกันเฉพาะเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์แบบตำรวจชุมชนเท่านั้น แต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก

2) ปัจจัยด้านกระบวนการทำงาน ความร่วมมือของคนในชุมชนต้องมีกระบวนการในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปแบบและได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนันและประชาชนในพื้นที่

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จ ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...การมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวจะทำให้เกิดการร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยไม่จำเป็นว่าต้องเป็นปัญหาอาชญากรรมเท่านั้น การมีส่วนร่วมนี้นอกจากจะทำให้ประชาชนในชุมชนและเจ้าหน้าที่ได้ทำงานร่วมกันแล้วยังทำให้เกิดความรักใคร่สามัคคีกันอีกด้วยจึงส่งผลให้เป็นปัจจัยอีกด้านหนึ่งที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ประสบความสำเร็จ...” (พ.ต.ท. ก., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

สอดคล้องกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4 ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

“...ปัจจัยด้านกระบวนการทำงาน ความร่วมมือของคนในชุมชนซึ่งกระบวนการทำงานดังกล่าวได้มีการวางแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการประชุมปรึกษาหารือกันและนอกจากนั้นกระบวนการทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นจากความร่วมมือของคนในชุมชนด้วย...” (พ.ต.ท. ร., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

และสอดคล้องกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

“...การตระหนักถึงปัญหาอาชญากรรมหรือปัญหาอื่นๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชนซึ่งทำให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการทำงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกัน

อาชญากรรมเพื่อช่วยสอดส่องดูแลปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในสังคมและชุมชนของตนเอง...”
(นาย บ., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ปัจจัยความสำเร็จในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่าง ตำรวจกับประชาชนในชุมชน ในการวิเคราะห์ปัญหาและการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมใน ชุมชน ซึ่งตำรวจจะมีได้มีหน้าที่ป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชนเพียงฝ่ายเดียว แต่สมาชิกจาก ภาคส่วนต่างๆ ในชุมชนจะต้องร่วมกันกับตำรวจในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุติ คุณชัย (2554) วิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานของตำรวจ ชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดกำแพงเพชรพบว่าจัดเจ้าหน้าที่ชุดตำรวจชุมชนสัมพันธ์เข้าพบปะเยี่ยม เยียนประชาชนและผู้นำชุมชนอย่างสม่ำเสมอจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาพร้อมหาแนวทางการแก้ไขโดยเน้นความ ร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมคิด ตัดสินใจจัดประชุมผู้นำชุมชน ประชาชน คณะกรรมการ หมู่บ้าน อาสาสมัครหมู่บ้าน เพื่อแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วางแผน ลงมติแผนการปฏิบัติงาน และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัด ระบบงานและขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมสภาพและปัญหาในชุมชน

3) ปัจจัยด้านการใช้เวลาส่วนหนึ่งให้กับชุมชนและงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในการป้องกันอาชญากรรม ตลอดจนความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและ มวลชนสัมพันธ์

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจ ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธร โพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จ ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...การเสียเวลาส่วนหนึ่งให้กับชุมชน ซึ่งการเสียเวลาดังกล่าวจะเป็นการ เสียเวลาในช่วงเวลาที่ว่างจากการประกอบอาชีพหรือเป็นวันเสาร์และอาทิตย์ที่คนใน ชุมชนจะให้ความร่วมมือเข้ามาในการทำงานตลอดจนมาทำกิจกรรมร่วมกัน นอกจากนั้น ความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อชุดตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์นั้นเป็นปัจจัยอีกอย่าง ที่ทำให้เกิดความสำเร็จเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีบทบาทอย่าง ยิ่งในการทำให้ชุมชนเกิดความสงบเรียบร้อย มีแนวโน้มการเกิดปัญหาในชุมชนน้อย ตลอดจนปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนลดน้อยลงทำให้ชุมชนเกิดความสงบสุข...”
(นาย ค., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

การที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เข้าไปป้องกันอาชญากรรมและดำเนินงานต่างๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เกิดความพึงพอใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพิศาล ภักดีนฤนาถ และคณะ (2556) ที่เห็นว่าการนำหลักการตำรวจชุมชนสัมพันธ์และการป้องกันอาชญากรรมมาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ โดยการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับชุมชน จะต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การเข้าไปพบปะกับประชาชนในชุมชนคือ เพิ่มความเชื่อมั่นที่จะป้องกันปัญหาอาชญากรรมในอนาคต

4) ปัจจัยด้านการทำงานด้วยความเข้มแข็งของชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในการเข้าถึงชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 8 ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จ ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...การร่วมงานกับตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในส่วนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ค่อนข้างเข้มแข็งสามารถเข้าไปในชุมชนต่างๆ ได้ และสามารถนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม จนได้รับรางวัลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติหลายรางวัลซึ่งเป็นการยกย่องของเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ที่เกี่ยวข้องตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จึงทำให้มีความพยายามที่จะทำงานด้านนี้ให้ดียิ่งขึ้น...” (นาง ม., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

การที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ปฏิบัติงานด้านชุมชนสัมพันธ์ด้วยความเข้มแข็ง และทุ่มเทให้กับการเข้าถึงชุมชน จะส่งผลทำให้เกิดบรรยากาศที่ประชาชนในชุมชนร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมต่างๆ อย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประจวบ โสดาบัน (2557) วิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่มีต่อการแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจภูธรบ้านเป่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ถ้ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานด้านชุมชนสัมพันธ์ที่เข้มแข็งและเพียงพอในการเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านต่างๆ จะประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมนั้นการที่จะทำให้งานด้านชุมชนสัมพันธ์นั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลและสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็คือการแสวงความร่วมมือจากประชาชนเพื่อป้องกันปรามปรามปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอื่นๆ ของสังคม โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องมีสัมพันธภาพที่ดีและเป็นมิตร

กับชุมชน รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับชุมชนนั้นๆ ตลอดจนการเข้าถึงชุมชนอย่างแท้จริง อีกทั้งในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์นั้นจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง ตรงไปตรงมา และทำงานด้วยความจริงใจตลอดจนการเป็นที่พึ่งพิงของชุมชน การให้ความช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ จะเป็นปัจจัยที่ส่งผลถึงความสำเร็จ

5) ปัจจัยด้านทัศนคติที่ดีของประชาชนและการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9 ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จ ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...ทัศนคติของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ซึ่งการมีทัศนคติที่ดีสามารถทำให้การสื่อสาร การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพได้ซึ่งทัศนคติของประชาชนมีส่วนสำคัญมากที่จะขับเคลื่อนงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เพราะจะทำให้ประชาชนเข้าใจในงานดังกล่าวมากยิ่งขึ้น...” (นาย ย., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านชุมชนสัมพันธ์ประสบความสำเร็จ เพราะการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะช่วยทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความคุ้นเคย และยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดี นำมาซึ่งความร่วมมือกันระหว่างตำรวจและประชาชนในการดำเนินงานต่างๆ เพื่อป้องกันอาชญากรรมในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒน์วิทย์ แสงมุกดา (2560) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านสื่อวิทยุกระจายเพื่อสังคม กรณีศึกษา: กลุ่มผู้ขับแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านสื่อวิทยุกระจายเพื่อสังคมเป็นกระบวนการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในกิจกรรม แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านสื่อวิทยุกระจายคือ การเข้าร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านการสื่อสารทางวิทยุกระจายเพื่อสังคมทำให้ผู้ขับแท็กซี่ได้รับความรู้เกี่ยวกับสาเหตุการเกิดอาชญากรรมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ขับแท็กซี่ด้วยกันเพื่อร่วมมือกันป้องกันการเกิดอาชญากรรม

6) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 10 ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐม ประสบความสำเร็จ ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...การมีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งให้การสนับสนุนอุปกรณ์ในการทำงานต่างๆ เพราะเป็นส่วนที่ช่วยให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สามารถดำเนินกิจการไปได้ด้วยดี...” (นาย อ., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

และสอดคล้องกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6 ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

“...การออกตรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาจจะเป็นอาทิตย์ละ 2 วันหรือวันเว้นวันหรือ 2 วันหนึ่งครั้ง แต่โดยภาพรวมจะเน้นในช่วงเทศกาลมากกว่า...” (นาย จ., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

การปฏิบัติภารกิจต่างๆของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนหรือท้องถิ่น รวมถึงการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมนั้นก็ต้องเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนหรือชุมชน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความเป็นมิตรระหว่างตำรวจกับประชาชน จนเกิดความร่วมมือซึ่งกันและกันในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

4.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐม

1) ควรมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน สิ่งสำคัญที่ทำให้งานสำเร็จนั้นทุกคนต้องร่วมมือกัน ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ใหญ่บ้าน กำนันและชาวบ้าน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โครงการร่วมกัน

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะและแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐมในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...ควรมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน สิ่งสำคัญที่ทำให้งานสำเร็จนั้นจะต้องทำงานร่วมกันทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประชาชนในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านทุกคนต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน...” (ร.ต.อ. ช., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

และสอดคล้องกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 8 ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

“...ควรมีความชัดเจนในด้านนโยบายการดำเนินงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยการร่วมกันระหว่างตำรวจและชุมชนกำหนดแนวนโยบายการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน...” (นาง ม., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

การดำเนินงานด้านชุมชนสัมพันธ์นั้น ควรกำหนดแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุติ คุณชัย (2554) วิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การพัฒนาตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดกำแพงเพชรทั้ง 7 ด้าน มีดังนี้ 1) จัดเจ้าหน้าที่ชุดตำรวจชุมชนสัมพันธ์เข้าพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนและผู้นำชุมชนอย่างสม่ำเสมอ 2) จัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาพร้อมหาแนวทางการแก้ไข โดยเน้นความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมคิด ตัดสินใจ 3) จัดประชุมผู้นำชุมชน ประชาชน คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครหมู่บ้าน เพื่อแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วางแผน ลงมติแผนการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน 4) ประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดระบบงานและขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมสภาพและปัญหาในชุมชน 5) จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน อาสาสมัครหมู่บ้านในเรื่องการป้องกันอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ อุบัติภัยและปัญหาความปลอดภัยต่างๆ 6) จัดประชุมระหว่างผู้นำชุมชน ประชาชน เจ้าหน้าที่ตำรวจ ชี้แจงเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองติดต่อจนวิธีการแจ้งเหตุและข่าวสารให้กับตำรวจ 7) จัดทำแบบสอบถามเก็บข้อมูลผลกระทบต่างๆ ในการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการกระทำผิดต่างๆ ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงหลักการและเหตุผลของการดำเนินงาน โครงการ

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะและแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพพบปะและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการกระทำผิดต่างๆ ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงหลักการและเหตุผลของการดำเนินงาน โครงการเพื่อให้ทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นของมวลชนสัมพันธ์...” (พ.ต.ท. ก., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

เมื่อมีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างตำรวจและประชาชนในชุมชนแล้ว สิ่งที่สำคัญที่ควรดำเนินการ คือ การประชุมให้ความรู้แก่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมารับทราบถึงหลักการและเหตุผลของโครงการต่างๆที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดได้รับรู้และเกิดความเข้าใจของโครงการต่างๆ ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุตติ คุณชัย (2554) วิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดกำแพงเพชรพบว่า การจัดประชุมให้ความรู้แก่ประชาชน อาสาสมัครหมู่บ้านในเรื่องการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

3) ด้านงบประมาณควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะและแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพพบปะและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...ความชัดเจนในด้านนโยบาย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะได้ปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่นและในด้านงบประมาณควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณให้เพียงพอ โดยเฉพาะ

เบียดเบียนของเจ้าหน้าที่ที่ลงพื้นที่ปฏิบัติงาน ตลอดจนการนำงบประมาณบางส่วนมาจัดกิจกรรมให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในกิจกรรม...” (นาย บ., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ รวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ให้กับตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการดำเนินงานต่างๆ ซึ่งการสนับสนุนสิ่งเหล่านี้จะส่งผลทำให้เกิดขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งทำให้การขับเคลื่อนโครงการต่างๆเป็นไปตามแผนงานที่วางเอาไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวดี ภิโรสกุลและจุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน(2558) เรื่องหลักการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ดังนี้ ปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ควรได้รับการจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ให้เพียงพอต่อความจำเป็น

4) ความต่อเนื่องในการดำเนินงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะและแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...ควรมีการดำเนินงานที่ชัดเจน มีความต่อเนื่องและกำหนดกิจกรรมในโครงการให้มีความชัดเจนเพราะเมื่อแผนการดำเนินงานมีความชัดเจนจะทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมประสบความสำเร็จ...” (ด.ต. ป., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

ความต่อเนื่องในการดำเนินงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะเป็นมาตรการในการป้องกันมิให้ปัญหาอาชญากรรมต่างๆที่ได้รับการแก้ไขแล้วกลับมาเกิดขึ้นอีก และยังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับตำรวจแน่นแฟ้นมากขึ้น จนเกิดเป็นความความร่วมมือกันในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับสมลักษณ์ ไชยเสริฐ (2549) ที่กล่าวถึงการสร้างความร่วมมือแบบก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง (Onward-doing) ที่องค์กรการมีส่วนร่วมต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน

ร่วมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรกับประชาชนที่ก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง

5) ควรมีการเข้าถึงประชาชนให้มากยิ่งขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และมีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4 ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะและแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพพบปะและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

“...การทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจควรเน้นที่การเข้าไปพบปะกับประชาชนคือเข้าไปตรวจเยี่ยมและพูดคุยกับประชาชนให้บ่อยขึ้นเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและหน้าที่ของตำรวจให้มากยิ่งขึ้นและทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นดีขึ้น...”
(พ.ต.ท. ร., การสื่อสารส่วนบุคคล, 2561)

การดำเนินงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน ด้วยการดำเนินการร่วมกันกับชุมชนและท้องถิ่น โดยอาศัยพลังของการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ร่วมกันกำหนดพันธกิจและการดำเนินงาน จึงจะทำให้งานชุมชนสัมพันธ์ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับชนณรงค์ วันชา (2560) วิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพผู้ยามตำรวจชุมชน (โคบัง) ในการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจภูธรภาค 4 พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและปัจจัยด้านมนุษยสัมพันธ์มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาประสิทธิภาพผู้ยามตำรวจชุมชน (โคบัง) ในการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจภูธรภาค 4 อย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ศึกษาปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนประสบความสำเร็จและเพื่อศึกษาหาข้อเสนอแนะ แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐม วิธีการในการเก็บข้อมูลคือ การสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้นักวิจัยในการวิเคราะห์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายอื่นๆ นอกจากชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ หัวหน้าชุมชน ประชาชนและอาสาสมัครตำรวจบ้าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา จากผลการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน: กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐมคือ

1) บทบาทในชุมชนมวลชนสัมพันธ์ มีบทบาทที่ดีเพราะว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะได้พบปะประชาชน เข้าถึงชุมชน มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับทราบ โดยจะประชุมกัน ทุกเดือน ซึ่งโครงการที่ทำอยู่ได้รับผลตอบรับที่ดี เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่กับใกล้ชิดชุมชนทำให้ปัญหาอาชญากรรมลดลงและชาวบ้านอยู่อย่างปลอดภัย

2) บทบาทด้านการป้องกันปัญหาอาชญากรรม ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ โดยแนะนำ ให้ความรู้เรื่องสิ่งผิดกฎหมาย

3) บทบาทในการป้องกันอาชญากรรม ดูแลความปลอดภัย เมื่อมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ เข้ามาตรวจตราในช่วงตอนเย็นและช่วงใกล้สว่างทำให้ปัญหาการที่เกิดขึ้นในชุมชนลดน้อยลง นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนยังมีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรม โดยได้มีการจัดอบรม ให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้นเพื่อสามารถป้องกันตนเองในเบื้องต้นได้

4) บทบาทด้านการทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจ รู้สึกดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้าไปสัมผัสกับประชาชนเพิ่มขึ้น ดูแลชุมชนเพิ่มขึ้นแทนที่จะไปเน้นการจับกุมการระงับเหตุอย่างเดียว

5) บทบาทในการไกล่เกลี่ยหรือแก้ไขปัญหาเบื้องต้น ซึ่งเจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหาอาชญากรรมหรือถ้าเป็นเรื่องเล็กน้อยเจ้าหน้าที่จะเรียกมาไกล่เกลี่ย โดยมีผู้นำชุมชน ผู้ปกครองและส่วนมากจะยุติได้ยกเว้นปัญหานั้นเป็นปัญหาใหญ่ ไม่สามารถยอมความได้

6) บทบาทในด้านการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจในชุดชุมชน และมวลชนสัมพันธ์มีบทบาทในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชนและช่วยการแก้ไขปัญหา อาชญากรรม รวมถึงปัญหาต่างๆ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยลงพื้นที่ในชุมชนอย่างสม่ำเสมอและ ตรวจตราสิ่งผิดปกติก่อให้เกิดขึ้น

7) บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมใน ชุมชนมีโครงการหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการ ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี การปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมหรือการดำเนินงานต่างๆ จะคำนึงถึงชุมชนด้วย

5.1.2 ปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรม ในชุมชน: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐมประสบความสำเร็จ

ปัจจัยที่ทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมใน ชุมชนประสบความสำเร็จ

1) ปัจจัยด้านงบประมาณ แผนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องและ นโยบายของกรมการปกครองหรือส่วนท้องถิ่นซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการดำเนินงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมเพราะต้องมีงบประมาณในการดำเนินงาน มี แผนการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีส่วนร่วมจากหลากหลายฝ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนการ วางนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) ปัจจัยด้านกระบวนการทำงาน ความร่วมมือของคนในชุมชน ต้องมีกระบวนการในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปแบบและได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนันและประชาชนในพื้นที่จึงจะทำให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนประสบความสำเร็จ

3) ปัจจัยด้านการสละเวลาส่วนหนึ่งให้กับชุมชนและงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรม ตลอดจนความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องการภาคีเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจและก่อนที่จะทำงานร่วมกันได้นั้นต้องมีทัศนคติที่ดีต่อกันและมีความพึงพอใจที่จะทำงานร่วมกัน

4) ปัจจัยด้านความแข็งแกร่งของชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ซึ่งปัจจัยด้านนี้ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและได้รับรางวัลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

5) ปัจจัยด้านทัศนคติของประชาชนและการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางที่ดี

6) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพราะบางหน้าที่ บางบทบาทต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานเหล่านี้ในการดำเนินงาน

5.1.3 ข้อเสนอแนะ แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน: กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อจังหวัดนครปฐม

ข้อเสนอแนะ แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

1) ควรมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน สิ่งสำคัญที่ทำให้งานสำเร็จนั้นทุกคนต้องร่วมมือกัน ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ใหญ่บ้าน กำนันและชาวบ้าน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โครงการร่วมกันเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

2) ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการกระทำผิดต่างๆ ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงหลักการและเหตุผลของการดำเนินงาน โครงการเพื่อให้ทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

3) ด้านงบประมาณควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน โดยเฉพาะเบี้ยเลี้ยงของเจ้าหน้าที่ที่ลงพื้นที่ปฏิบัติงาน

4) ความต่อเนื่องในการดำเนินงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

5) ควรมีการเข้าถึงประชาชนให้มากขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและมีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1.1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรมีกรอบในการพัฒนางานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ล่วงหน้าในระยะยาว เพื่อที่จะได้กำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานให้แก่สถานีตำรวจทั่วประเทศ

1.2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรมีการบรรจุงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไว้ในยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ

1.3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อหาข้อปรับปรุงแก้ไข

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการดำเนินงานของสถานีตำรวจ

2.1) ควรมีนโยบายและกระบวนการทำงานที่ชัดเจน โดยกำหนดแผนงานบรรจุไว้ในยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสถานีตำรวจทุกปี

2.2) สถานีตำรวจที่ดำเนินงานเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ควรเสริมสร้างให้ประชาชนในท้องที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ ของภาครัฐและเอกชน

2.3) ควรมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างชัดเจน มีหัวหน้าชุดรวมถึงตำแหน่งงานอื่น ๆ เพื่อที่จะให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำคำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มาใช้ในการควบคุมอาชญากรรมในชุมชน

3.1) ควรมีการกระจายงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ให้ครบทุกพื้นที่ เพราะตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สามารถช่วยควบคุมอาชญากรรมที่จะเกิดในชุมชนได้

3.2) ควรมีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยใช้หลักการของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการควบคุมอาชญากรรมในพื้นที่ได้

4) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

4.1) ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านต่างๆ เช่น ด้านงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมซึ่งงบประมาณและการมีส่วนร่วมนั้นยังมีงบประมาณน้อยและยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือของคนในชุมชนมากนัก

4.2) ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น การลักเล็กขโมยน้อยหรือปัญหาอื่นๆ มักได้รับการแก้ไขอย่างถ่วงที เช่น การไกล่เกลี่ยเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งผลตอบรับมักประสบความสำเร็จ แต่กระบวนการหรือวิธีควรมีกระบวนการในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมและมีขั้นตอนที่ชัดเจน

4.3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงภาคประชาชนและหน่วยงานเอกชน เช่น ห้างหุ้นส่วน สถานประกอบการ ต้องเข้ามาบทบาทร่วมกับตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมให้มากขึ้น เพื่อช่วยกันในการคิด วางแผน ดำเนินกิจกรรมให้อย่างเต็มรูปแบบเพื่อลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในชุมชน

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

2) ควรศึกษาเปรียบเทียบหรือศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

3) ควรทำการศึกษาวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

4) ควรทำการศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพ และมีการดำเนินงานที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคตและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชน

บรรณานุกรม

- จนเรศ คำเขียนและประทีป ตระกูลสา. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์: กรณีศึกษาพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร* (Unpublished Doctoral dissertation). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ชาญคณิต กฤตยา สุริยะขนิ และอุนิษา เลิศโตมรสกุล. (2555). การนำกลยุทธ์แบบ Community Policing มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันอาชญากรรมในเขตเมือง: กรณีศึกษา ชุมชนในเขตลาดพร้าว บางนาและบางพลัด กรุงเทพมหานคร. *วารสารสหศาสตร์*, 11(2), 101-126.
- ชนณรงค์ วันชา. (2560). รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพผู้ยามตำรวจชุมชน (โคบัง) ในการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจภูธรภาค 4. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์*, 5(1), 211-224.
- ทัศนีย์ ไทยาภิรมย์. (2526). *การพัฒนาชุมชน: วิธีการระดมการมีส่วนร่วมของชุมชน*. นิตยสารกรมประชาสงเคราะห์.
- ชนาว์ชร ดีบุญมี. (2553). *ตำรวจหมู่บ้าน การป้องกันอาชญากรรมของชุมชน โดยชุมชนและเพื่อชุมชน*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/371136>
- ชนานพ นิมสุวรรณ. (2555). แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 2(2), 153-160.
- นิรุติ คุณชัย. (2554). แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดกำแพงเพชร. *วารสารพิกุล*, 9(2), 111-123.
- นรินทร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประจวบ โสคาบัน. (2557). *บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่มีต่อการแก้ไขปัญหาเสพตติคในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจภูธรบ้านเป่า อำเภอกะชังสมุทร จังหวัดชัยภูมิ*. การประชุมวิชาการและเสนอผลวิจัยระดับชาติและระดับนานาชาติครั้งที่ 2/2557, 810-821.
- พงษ์ธร ชาญสุทธิ. (2543). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในงานยุติธรรมชุมชน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- พัฒน์วิทย์ แสงมุกดา. (2560). การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมผ่านสื่อวิทยุจราจรเพื่อสังคม กรณีศึกษา: กลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 11(24), 20-31.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: ไทยอนุเคราะห์ไทย. เรณูมาศ รักษาแก้ว. (ม.ป.ป.). *การมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- วีระกิตต์ หาดูปริพพรรณ และคณะ. (2551). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในงานยุติธรรมชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนคลองจรเข้ร้อย ตำบลเกาะไร่ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- วิสุทธิ กิตติวัฒน์. (2528). *การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนของตำรวจ*. กรุงเทพฯ: อัดสำเนา. สถานีตำรวจภูธรคอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2559, 15 กันยายน). *ตำรวจชุมชนกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์*. สืบค้นจาก <http://www.donsak.suratthani.police.go.th/Na12.htm>
- สถานีตำรวจภูธร โพรงมะเตือ. (2561). *สถิติคดีอาญาย้อนหลังปี พ.ศ.2554 - ปี พ.ศ.2558*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- สุพิศาล ภักดีนฤนาถ และคณะ. (2556). *แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักการและทฤษฎีตำรวจสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. นนทบุรี: บริษัท กรีนแอปเปิ้ล กราฟฟิคปรินติ้ง จำกัด.
- สมลักษณ์ ไชยเสริฐ. (2549). *การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในคณะกรรมการตรวจสอบติดตามการบริหารงานตำรวจนครบาล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุวดี ไกรสกุลและจุฑาทาภรณ์ คงรักษ์กวิน. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรบางกรวย จังหวัดนนทบุรี*. (Unpublished Doctoral dissertation). มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, นนทบุรี.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2559, 16 กันยายน). *แผนปฏิบัติการราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559*. สืบค้นจาก <http://www.strategy.police.com/webdatas/DraftPlan2559.pdf>.
- โสภา ชูพิกุลชัย. (2532). *ความรู้เบื้องต้นทางบุคลิกภาพอันมีแนวโน้มต่อการประกอบอาชญากรรมในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Cohen and Uphof. (1980). *Effective behavior in organization social participation of farm families in New York State*. New York: Cornell University.
- Reeder, W.W. (1963). *Some Aspects of the Informal Social Participation of Farm Families in New York State*. New York: Cornell University.

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกการวิจัยเรื่อง

บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน:

กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม

ชุดคำถามที่ 1 ใช้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ประกอบด้วยคำถามดังนี้

- 1) ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่ให้การสัมภาษณ์
  - ชื่อ-สกุล
  - ระดับชั้นยศ
  - ตำแหน่ง
  - ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมวลชนสัมพันธ์
  - หน้าที่ในงานมวลชนสัมพันธ์
- 2) ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพของชุมชนว่าเป็นอย่างไร
  - ลักษณะพื้นฐานของชุมชนที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของท่านเป็นอย่างไร
  - สภาพชุมชนในปัจจุบันมีปัญหาด้านอะไรบ้าง
- 3) ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาอาชญากรรมในชุมชน
  - ชุมชนที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของท่านมีปัญหาอาชญากรรมอะไรบ้าง
  - ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งคืออะไร
  - เจ้าหน้าที่มีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างไร
- 4) ข้อคำถามเกี่ยวกับตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีการเข้าถึงประชาชนอย่างไรและมีโครงการใดบ้างในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน
  - การเข้าถึงประชาชนของชุดตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีวิธีการอย่างไร
  - วิธีการที่ใช้เข้าถึงชุมชนชนบทยี่สิบสี่ชั่วโมงใช้วิธีใดและเพราะอะไร

- ชุดสำรวจชุมชนสัมพันธ์มีโครงการใดบ้างที่เข้าไปช่วยเหลือป้องกันอาชญากรรม โดยใช้โครงการหรือกิจกรรมเป็นตัวช่วย

- โครงการที่จัดขึ้นประชาชนให้ความสำคัญเข้าร่วมมากน้อยเพียงใด
- ท่านมีวิธีการประเมินผลโครงการอย่างไร

5) ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทสำคัญหรือเหตุการณ์สำคัญใดที่ทำให้ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

- เหตุการณ์สำคัญที่ทำให้คนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมคือเหตุการณ์ใด
- วิธีการเข้ามามีส่วนร่วมทำอย่างไร
- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

6) ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอะไรบ้าง อย่างไร

- ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่อย่างไรบ้าง
- บทบาทหน้าที่ที่ทำบ่อยครั้งคืออะไร
- ระยะเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมนานเท่าไร

7) ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้งานด้านตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนประสบความสำเร็จ

- ปัจจัยด้านใดบ้างที่ทำให้งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สำเร็จ
- ปัจจัยที่ท่านคิดว่าสำคัญที่สุดคือปัจจัยอะไรเพราะอะไร
- ควรจะมีปัจจัยด้านอื่นๆ หรือไม่

8) ข้อคำถามเกี่ยวกับแผนงานที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันและแผนงานในอนาคต

- แผนงานของชุดมวลชนสัมพันธ์ในปัจจุบันมีหลักปฏิบัติอย่างไร
- แผนงานในอนาคตมีการวางแผนล่วงหน้าหรือไม่อย่างไร
- ตัวแบบที่นำมาเป็นโมเดลในการกำหนดวางแผนงานในอนาคตใช้อะไร

9) ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ท่านมีข้อเสนอแนะด้านใดบ้างและควรมีวิธีในการเพิ่มประสิทธิภาพอย่างไร

- แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีข้อเสนอแนะอย่างไร

- วิธีการเพิ่มประสิทธิภาพทำอย่างไร
- อื่นๆ

ชุดคำถามที่ 2 ใช้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจสายอื่นๆ นอกจากชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ประกอบด้วยคำถามดังนี้

- 1) ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่ให้การสัมภาษณ์
  - ชื่อ-สกุล
  - ระดับชั้นยศ
  - ตำแหน่ง
  - ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตำรวจ
- 2) ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพของชุมชนว่าเป็นอย่างไร
  - ลักษณะพื้นฐานของชุมชนที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของท่านเป็นอย่างไร
  - สภาพชุมชนในปัจจุบันมีปัญหาด้านอะไรบ้าง

- ปัญหาใดที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุดเพราะอะไร
- 3) ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาอาชญากรรมในชุมชน
  - ชุมชนที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของท่านมีปัญหาอาชญากรรมอะไรบ้าง
  - ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งคืออะไร
  - เจ้าหน้าที่มีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างไร
- 4) การมีส่วนร่วมชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
  - ท่านเคยมีส่วนร่วมในการทำงานของชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์หรือไม่ อย่างไร
  - ท่านอยากเข้าร่วมชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์หรือไม่ เพราะเหตุใด
  - ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ (ดีหรือไม่ดี ควร ปรับปรุงอะไรหรือไม่ อย่างไร)

ชุดคำถามที่ 3 ใช้สัมภาษณ์ประชาชนในชุมชน ประกอบด้วย หัวหน้าชุมชน ประชาชนและอาสาสมัครตำรวจบ้าน ข้อคำถามประกอบด้วยคำถามดังนี้

- 1) ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่ให้การสัมภาษณ์
  - ชื่อ-สกุล
  - อายุ
  - ตำแหน่งในชุมชน
  - ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน
- 2) ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพของชุมชนว่าเป็นอย่างไร
  - ลักษณะพื้นฐานของชุมชนท่านเป็นอย่างไร

- สภาพชุมชนในปัจจุบันมีปัญหาด้านอะไรบ้าง
  - ปัญหาใดที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุดเพราะอะไร
- 3) ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาอาชญากรรมในชุมชน
- ชุมชนของท่านมีปัญหาอาชญากรรมอะไรบ้าง
  - ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งคืออะไร
  - ท่านมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างไร
- 4) ข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกลงของประชาชนในชุมชนว่าหลังจากที่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เข้าไปมีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนนั้นมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร
- หลังจากที่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เข้าไปมีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรมท่านมีความปลอดภัยดีขึ้นหรือไม่
  - เพราะอะไร
  - ความรู้ก่อนและหลังที่จะเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เข้าไปมีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรมแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
- 5) ข้อคำถามเกี่ยวกับ โครงการของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนมีอะไรบ้างและดำเนินการอย่างไร
- ท่านทราบถึงกิจกรรมหรือการดำเนินการของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์หรือไม่
  - ถ้าทราบ มีการดำเนินการอะไรบ้าง อย่างไร
  - ถ้าไม่ทราบ เพราะอะไร
- 6) ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทสำคัญหรือเหตุการณ์สำคัญใดที่ทำให้ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน
- เหตุการณ์สำคัญที่ทำให้ท่านเข้ามามีส่วนร่วมคือเหตุการณ์ใด
  - วิธีการเข้ามามีส่วนร่วมทำอย่างไร
  - เพราะอะไรถึงเข้ามาช่วย
- 7) ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
- ท่านมีความพึงพอใจต่อตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์หรือไม่
  - เพราะอะไร
  - พึงพอใจในระดับไหน ถ้าคะแนนเต็มสิบ ท่านจะให้เท่าไร
- 8) ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ควรดำเนินการอย่างไร

- แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพบทบาทและการปฏิบัติของตำรวจชุมชนและ มวลชนสัมพันธ์มี
ข้อเสนอแนะอย่างไร

- วิธีการเพิ่มประสิทธิภาพอย่างไร
- อื่นๆ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	พันตำรวจตรี พร้อมพงษ์ สนิทกลาง
วัน เดือน ปีเกิด	8 สิงหาคม 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดกาญจนบุรี ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการตำรวจ, 2553 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต, 2553 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยา และการบริหารงานยุติธรรม, 2561
สถานที่ทำงาน	ฝ่ายปกครอง 1 กองบังคับการปกครอง โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้บังคับกองร้อย ฝ่ายปกครอง 1 กองบังคับการปกครอง โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

